

ผลงานจิตรกรรมสื่อผสมชุดปลา : สัญลักษณ์แห่งตัวตน และการเดินทาง

นายชาญณรงค์ ช่างจั่น

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

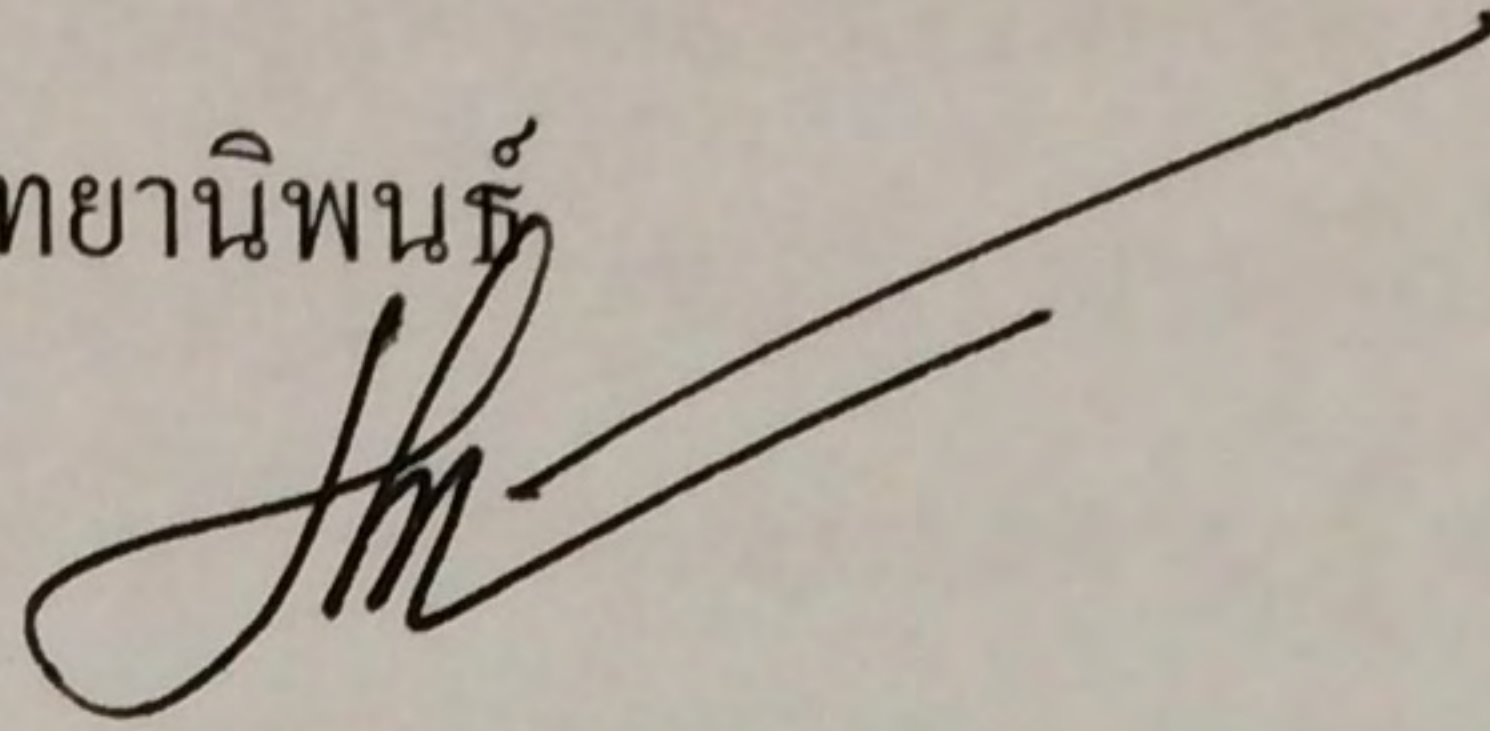
กรกฎาคม 2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยบูรพา

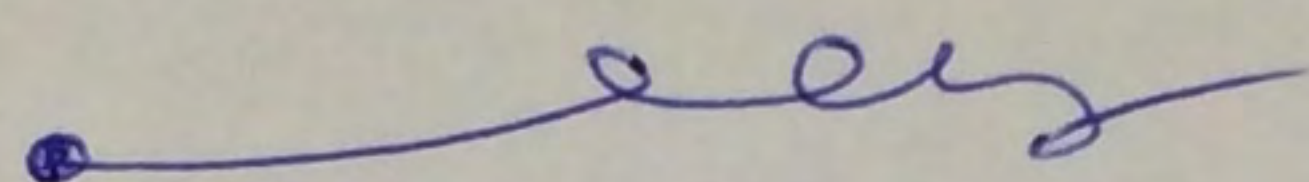

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์
ของ ชาญณรงค์ ช่วงจัน ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

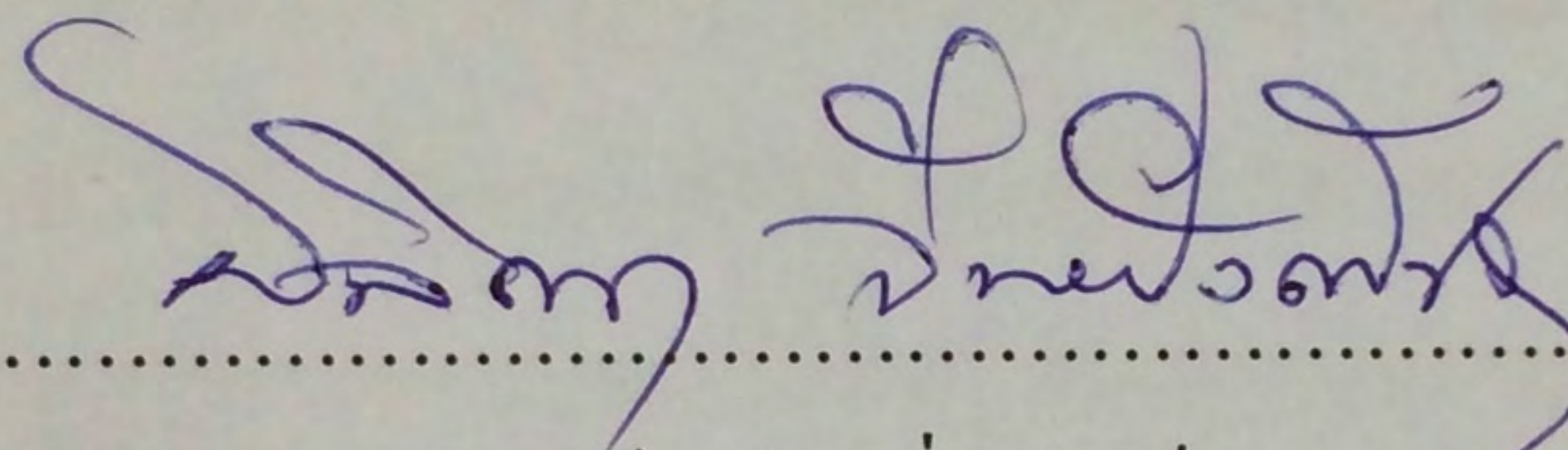

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ เทพศักดิ์ ทองนพคุณ)

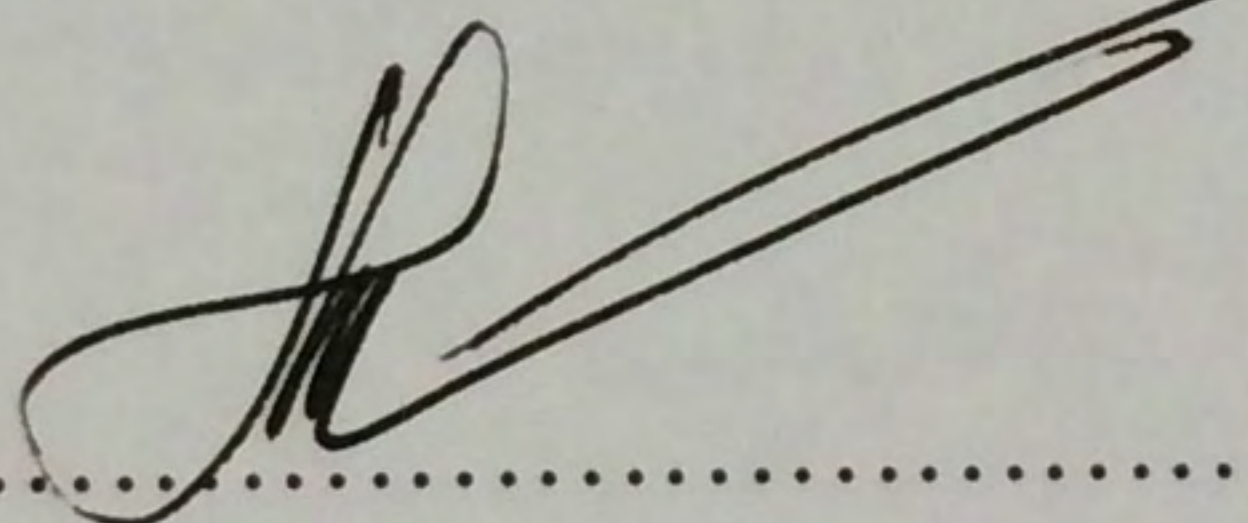

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ภรดี พันธุภากร)

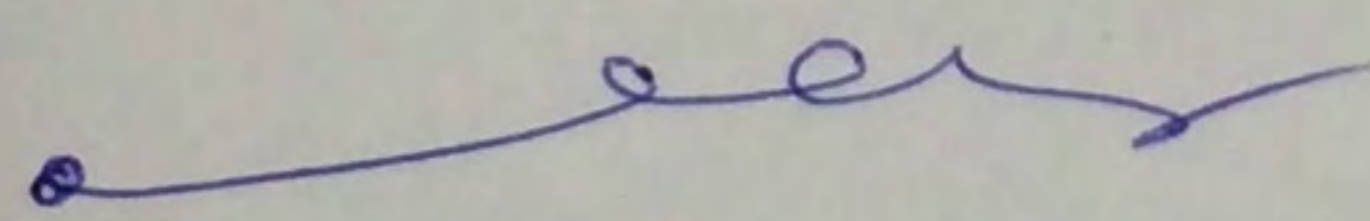
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

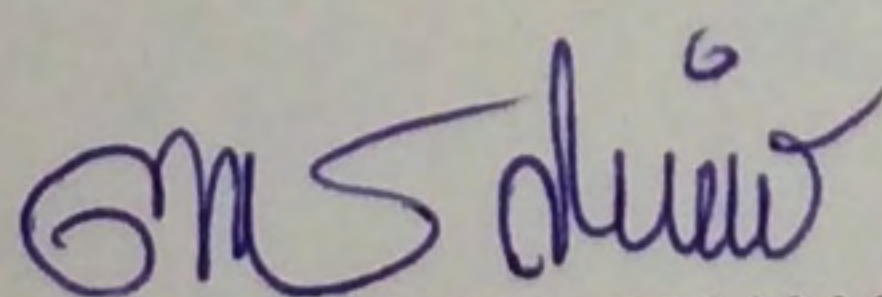
..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ อลิตา จันฝิ่งเพ็ชร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ เทพศักดิ์ ทองนพคุณ)

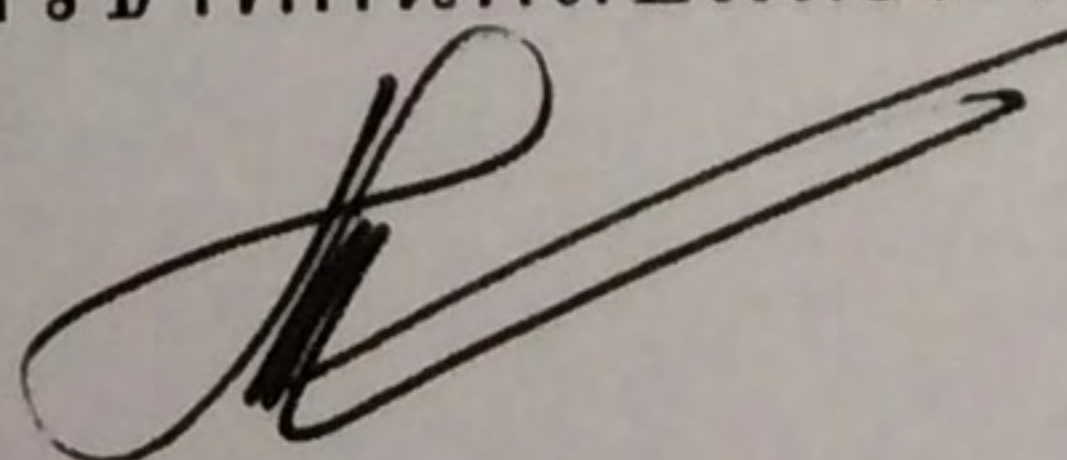

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ภรดี พันธุภากร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ตฤณ กิตติการอำพล)

คณะศิลปกรรมศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ เทพศักดิ์ ทองนพคุณ)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2560

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณา ช่วยเหลือ แนะนำ และให้คำปรึกษาอย่างดีจาก รองศาสตราจารย์เทพศักดิ์ ทองนพคุณ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และรองศาสตราจารย์ภรดี พันธุภากร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ แนวคิด วิธีการ คำแนะนำ และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ยิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอโน้มรำลึกพระคุณบิดา มารดา ที่เคารพรัก ซึ่งเป็นผู้ ฝึาเลี้ยงดู คอยอบรมสั่งสอน ตักเตือนให้ความรู้ ให้ได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียน เป็นกำลังใจเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตตลอดมา จนกระทั่งได้มีโอกาสนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ศิลปะจนสำเร็จอย่างสมบูรณ์

ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตสาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำ และส่งเสริมกำลังใจตลอดมา นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลืออีกหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้หมด จึงขอขอบคุณทุกท่านเหล่านั้นไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอให้ความดีงามและคุณค่าในการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ศิลปะ มีส่วนช่วยทำให้เกิดประโยชน์ต่อวงการศิลปะ

ชาญณรงค์ ช่างจัน

55920384: สาขาวิชา: ทักษะศิลป์และการออกแบบ; ศป.ม. (ทักษะศิลป์และการออกแบบ)

คำสำคัญ: ปลา/ สัญลักษณ์แห่งตัวตน/ การเดินทาง

ชาวนรงค์ ช่วงจัน: ผลงานจิตรกรรมสื่อผสมชุด ปลา: สัญลักษณ์แห่งตัวตนและการเดินทาง (FISH PAINTING, MIXED MEDIA SERIES: A SYMBOL OF IDENTITY AND EXPERIENCE OF JOURNEY) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: เทพศักดิ์ ทองนพคุณ , ศม., ภรดี พันธุมภกร , ศศ.ม., 74 หน้า พ.ศ. 2560

ผลงานจิตรกรรมสื่อผสมชุด ปลา : สัญลักษณ์แห่งตัวตน และการเดินทาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลของปลา ความหมาย ความเชื่อที่แสดงออกในรูปแบบของสัญลักษณ์ต่างๆ รวมถึงทดลองสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในรูปแบบจิตรกรรมเทคนิคสื่อผสมเพื่อสะท้อนถึงแนวความคิดจินตนาการ ประสบการณ์ของชีวิตที่เปรียบเสมือนกับการเดินทาง โดยใช้ปลาเป็นสัญลักษณ์ และบอกเล่าเรื่องราว จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล มาสู่งานสร้างสรรค์ศิลปะ จำนวน 5 ชิ้น ผลงานชิ้นที่ 1 ฝิวเผือก ผลงานชิ้นนี้สะท้อนให้เห็นความงดงามและแตกต่างในด้านของรูปทรงและสีสัน การจัดวางองค์ประกอบของภาพ โดยแสดงออกถึงลักษณะของปลาเผือก ที่เปรียบเทียบกับตัวตนและคุณค่าของศิลปะ ผลงานชิ้นที่ 2 เพลิงหน้า ผลงานชิ้นนี้ใช้ปลามาเป็นสัญลักษณ์สะท้อนถึงความรู้สึกที่ต้องต่อสู้กับอุปสรรคปัญหาเพื่อแสวงหาความสำเร็จ ผ่านรูปทรงและสีสันที่แสดงออกถึงความเคลื่อนไหว เข้มแข็งและกล้าหาญ ผลงานชิ้นที่ 3 พละกำลัง ผลงานชิ้นนี้สะท้อนถึงความแข็งแกร่งอดทน โดยใช้วัสดุที่มีความหนาและแข็ง จัดวางองค์ประกอบของรูปทรงและสีสันแสดงออกถึงพลัง ที่จะฝ่าฟันกับอุปสรรคปัญหา ผลงานชิ้นที่ 4 ปกป้อง แสดงออกถึงการปกป้องดูแลคนที่เรารักให้พ้นจากภัยอันตรายต่างๆ โดยการตัดทอนรูปทรง และจัดวางองค์ประกอบ รวมถึงสีสันที่สดใสสะท้อนถึงความงดงาม ผลงานชิ้นที่ 5 ผ่านพ้น ผลงานชิ้นนี้บอกเล่าเรื่องราวการเดินทางผ่านสิ่งต่างๆเปรียบได้กับประสบการณ์ที่มีคุณค่า ที่ใช้สอนใช้เป็นที่เรียน และแก้ไขปัญหา โดยแสดงออกผ่านรูปทรงและสีสันของปลา

55920384: MAJOR: VISUAL ARTS AND DESIGN; M.F.A. (VISUAL ARTS AND DESIGN)

KEYWORD: FISH SYMBOL/ IDENTITY/ EXPERIENCE OF JOURNEY

CHANNARONG CHONGJAN: FISH PAINTING, MIXED MEDIA SERIES: A SYMBOL OF IDENTITY AND EXPERIENCE OF JOURNEY. ADVISORY COMMITTEE: THEPSAKDI THONGNOPKOON, M.F.A., PORADEE PANTHUPAKORN, M.A., 74 P. 2017

The Fish painting, mixed media series: a symbol of identity and experience of journey, aims to study the fish's details, meaning and faith expression in the form of symbols including experimental art forms with mixed media painting technique for reflecting the concept of imagination and experience of life as a journey by using the fish symbol. According to the analysis, the artworks consist of five pieces as the following : the first pieces is albinism skin which expresses elegance and different shapes, colors, and composition by using the style of albino fish to compare with my identity and value of art. The second piece is facing by using the fish as a symbol to reflect the feeling that need to fight through trouble for seeking the success. Shapes and colors express the movement of strength and courage. The third piece is the power which reflects the strong and strength by using thick and hard materials. The composition of shapes and colors is showing the powerfulness in order to break through obstacles for success in life. The fourth piece is protect which is showing the protection and caring of the loved one to be out of any danger by trimming the shape for composition including using bright colors to reflect the beauty. The fifth piece is getting through which is telling the journey story as a lesson to solve the problem by expression through the shape and colors of the fish.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของวิทยานิพนธ์.....	3
วัตถุประสงค์.....	3
กรอบแนวคิด.....	3
ขั้นตอนการดำเนินงาน.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
ขอบเขตของงาน	4
วิธีดำเนินงาน.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้อง.....	7
ปลา:สัตว์น้ำที่สำคัญ.....	7
ปลา กับการสื่อความหมาย.....	8
จิตรกรรม.....	16
ปลาในผลงานจิตรกรรมและผลงานศิลปะที่มีอิทธิพลต่อข้าพเจ้า.....	19
ภูมิหลังของข้าพเจ้า	24
3 วิธีดำเนินงาน.....	28
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
แนวความคิด ตัวตน และการเดินทางจากวัสดุ.....	29
แนวทางในการวิเคราะห์เพื่อการสร้างสรรค์ผลงาน.....	30
รูปแบบและวิธีการดำเนินงาน.....	32
ผลงานชิ้นที่ 1 ผลงานชื่อ ผิวเผือก.....	34
ผลงานชิ้นที่ 2 ผลงานชื่อ เผลิงหน้า.....	39
ผลงานชิ้นที่ 3 ผลงานชื่อ พละกำลัง.....	41

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
ผลงานชิ้นที่ 4 ผลงานชื่อ ปกป้อง.....	45
ผลงานชิ้นที่ 5 ผลงานชื่อ ผ่านพ้น	49
4 วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์	53
ผลงานชิ้นที่ 1 ผลงานชื่อ ผิวเผือก.....	53
แนวความคิดและการนำเสนอเรื่องราว.....	53
วิเคราะห์ผลงาน.....	54
ผลงานชิ้นที่ 2 ผลงานชื่อ เจริญหน้า.....	55
แนวความคิดและการนำเสนอเรื่องราว.....	55
วิเคราะห์ผลงาน.....	56
ผลงานชิ้นที่ 3 ผลงานชื่อ พละกำลัง.....	57
แนวความคิดและการนำเสนอเรื่องราว.....	57
วิเคราะห์ผลงาน.....	58
ผลงานชิ้นที่ 4 ผลงานชื่อ ปกป้อง.....	58
แนวความคิดและการนำเสนอเรื่องราว.....	58
วิเคราะห์ผลงาน.....	60
ผลงานชิ้นที่ 5 ผลงานชื่อ ผ่านพ้น.....	60
แนวความคิดและการนำเสนอเรื่องราว.....	60
วิเคราะห์ผลงาน.....	62
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	63
สรุปผลการดำเนินงาน	63
อภิปรายผล.....	63
ข้อเสนอแนะ	64
บรรณานุกรม	65
ภาคผนวก	66
ภาคผนวก ก	67
ภาคผนวก ข	71
ประวัติย่อของผู้วิจัย	74

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
1	อัครเทวดาสั่งหนุ่มโทเบียสให้จับปลา..... 10
2	ปลานะมะสุ 11
3	ธงปลาคาร์ฟ สัญลักษณ์เด็กผู้ชายในประเทศญี่ปุ่น 13
4	บรมมหาราชาลัยทศอวตาร ตอน มัตสยวตาร..... 14
5	ปลาอานนท์ จิตรกรรมฝาผนังสมัยอยุธยา วัดใหญ่อินทาราม จ.ชลบุรี..... 15
6	ภาพจิตรกรรมฝาผนัง วัดคงคาราม จ.ราชบุรี..... 17
7	ภาพจิตรกรรมฝาผนัง วัดคงคาราม จ.ราชบุรี..... 18
8	วิถีใต้ผลงาน Mixed Media เดโซ โกมาลา..... 19
9	อ.เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์..... 20
10	ทึพยาน(Vehicle) ผลงาน อ.เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์..... 21
11	จิตพระอรหันต์ (State of Mind of the Enlightened) 21
12	ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ อุตะงะวะ คุนิโยะชิ..... 22
13	ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ อุตะงะวะ คุนิโยะชิ..... 23
14	ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ อุตะงะวะ คุนิโยะชิ..... 23
15	ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ อุตะงะวะ คุนิโยะชิ..... 24
16	ผลงานปลาสัญลักษณ์ตัวคน พ.ศ.2556..... 25
17	ผลงานปลาตัวคนกับศาสนา พ.ศ.2556..... 26
18	ผลงานปลาตัวคนกับศาสนา พ.ศ.2556..... 27
19	กระเป๋านั่งที่เลือกมาใช้กับงาน..... 32
20	กระเป๋าที่ผ่านการตัดแต่ง แยกชิ้นส่วนและขีดเส้น..... 33
21	แผ่นหนังที่ตัดเป็นชิ้นเท่าๆกัน แยกสีและลักษณะของพื้นผิว..... 33
22	ภาพขั้นตอนการทดสอบวัสดุ กับปากกาแต่ละชนิด..... 34
23	แบบร่างผลงานชิ้นที่1..... 34
24	ภาพร่างลงสีผลงานชิ้นที่๑ (ผิวเผือก 35
25	ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 1 ผิวเผือก (ตัวงานจริง)..... 35
26	ขั้นตอนการปะติดแผ่นหนังตามแบบร่าง..... 36
27	วาดลายเส้นปากกาเก็บรายละเอียด..... 36
28	ผลงานชุดที่ 1 ผิวเผือก..... 37

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
29 ภาพร่างผลงานชั้นที่ 2.....	39
30 ภาพร่างสีผลงานชั้นที่ 2.....	39
31 รายละเอียดในผลงานชั้นที่ 2.....	40
32 ภาพผลงานชั้นที่ 2 เเชิญหน้า.....	40
33 ภาพร่างผลงานชั้นที่ 3.....	41
34 ภาพร่างสีผลงานชั้นที่ 3.....	42
35 ภาพร่างผลงานชั้นที่ 3 (ตัวงานจริง).....	42
36 ขั้นตอนการปะติดแผ่นหนังตามแบบร่าง.....	43
37 วาดลายเส้นปากกาเก็บรายละเอียด	43
38 ผลงานชุดที่ 3 ละครกำลัง.....	44
39 ภาพร่างผลงานชั้นที่ 4	45
40 ภาพร่างสีผลงานชั้นที่ 4	45
41 ภาพร่างผลงานชั้นที่ 4 (ตัวงานจริง)	46
42 ขั้นตอนการปะติดแผ่นหนังตามแบบร่าง.....	46
43 วาดลายเส้นปากกาและลงสีเก็บรายละเอียด.....	47
44 ผลงานชุดที่ 4 ปกป้อง.....	47
45 ภาพร่างผลงานชั้นที่ 4.....	49
46 ภาพร่างสีผลงานชั้นที่ 5	49
47 ภาพร่างผลงานชั้นที่ 5(ตัวงานจริง)	50
48 ขั้นตอนการปะติดแผ่นหนังตามแบบร่าง.....	50
49 วาดลายเส้นปากกาและลงสีเก็บรายละเอียด).....	51
50 ผลงานชุดที่ 5 ผ่านพ้น.....	51
51 ผลงานชั้นที่ 1 ผิวเผือก.....	54
52 ผลงานชั้นที่ 2 เเชิญหน้า.....	56
53 ผลงานชั้นที่ 3ละครกำลัง.....	57
54 ผลงานชั้นที่ 4 ปกป้อง.....	59
55 ผลงานชั้นที่ 5 ผ่านพ้น.....	61

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา ความสำคัญของวิทยานิพนธ์

มนุษย์กับศิลปะมีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกันตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ปัจจัยสี่นั่นถือเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ มนุษย์ต้องการที่อยู่อาศัย อาหาร เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นสำหรับชีวิตมนุษย์อย่างยิ่ง มนุษย์เราจึงให้ความสำคัญเป็นพิเศษ รวมถึงใส่ใจในคุณค่า และความงามของปัจจัยต่างๆ เราเรียกสิ่งเหล่านี้ว่า ศิลปะ

ศิลปะมีอิทธิพล และครอบคลุมการดำเนินชีวิตของมนุษย์แทบทุกเรื่อง ศิลปะคือการแสดงออกทางอารมณ์และความพึงพอใจ ศิลปะจึงเกี่ยวข้องกับปัจจัยที่สนองต่อความต้องการทางด้านอารมณ์ ดังนั้นการเข้าถึงงานศิลปะ หรือการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ มีผลทำให้มนุษย์มีความสุข มีรสนิยมที่ดี และรู้จักคุณค่าของความงามในสิ่งต่างๆรอบตัว ซึ่งการนำศิลปะมาใช้ในชีวิตประจำวันถือว่าเป็นการนำหลักการทางศิลปะมาผสมผสานกับการดำรงชีวิต เช่น ศิลปะกับที่อยู่อาศัย ศิลปะกับอาหาร กับเครื่องนุ่งห่ม รวมถึงศิลปะที่สนองทางด้านอารมณ์ เช่น วรรณกรรม ดนตรี ภาพวาด เป็นต้น โดยเฉพาะศิลปะในรูปแบบงานสร้างสรรค์ต่างๆ เช่น งานจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นศิลปะรูปแบบใด แขนงใดล้วนแต่มีรากฐานเป็นหนึ่งเดียวกันทั้งหมดรากฐานนั้นอยู่ในตัวตน จิตใจ แนวความคิด และแรงบันดาลใจจากสภาพแวดล้อมทางสังคม ประสบการณ์ต่างๆที่พบเจอ รวมถึงธรรมชาติที่อยู่รอบตัว ศิลปะจึงมีประโยชน์ต่อมนุษย์และการดำรงชีวิตในสังคม

จากที่กล่าวมา ศิลปะมีอิทธิพลและครอบคลุมการดำเนินชีวิตของมนุษย์ มนุษย์สร้างงานศิลปะเพื่อตอบสนองทางด้านอารมณ์ ความสุข รสนิยม ศิลปะจึงมีความสำคัญต่อมนุษย์ ที่เห็นได้ชัดคือ ผลงานจิตรกรรม จิตรกรรมเป็นศิลปะอีกประเภทหนึ่ง ที่เก่าแก่ดั้งเดิมของมนุษย์ เริ่มตั้งแต่การขีดเขียนบนผนังถ้ำการระบายสีฝุ่น สีน้ำ สีน้ำมัน สิวทยาศาสตร์ต่างๆ ลงบนพื้นผิววัสดุที่มีความราบเรียบ เช่น กระดาษ ผ้า แผ่นไม้ ผนัง เพดานบนร่างกาย บนภาชนะเครื่องใช้ต่างๆ หรือผิวหนังของวัตถุอื่นๆ ให้เกิดเรื่องราวและความงดงามตามความนึกคิดจินตนาการของผู้วาด สามารถสะท้อนถึงความมีรสนิยม ความคิดสร้างสรรค์ และสะท้อนให้เห็นถึงการดำรงชีวิต และเป็นรูปแบบของการสื่อสารทางกาลเวลาที่บันทึกเรื่องราวต่างๆ ในอดีต ปัจจุบัน หรือแม้กระทั่งอนาคต รวมถึงบันทึกเรื่องราวของธรรมชาติ

รอบตัว ความเชื่อความศรัทธา ความผูกพันระหว่างคนกับศาสนา และยังแสดงออกถึงความเจริญทางสังคมได้เป็นอย่างดี ศิลปะคือวัฒนธรรมชนิดหนึ่งของมนุษย์ มีการถ่ายทอดเรื่องราวผ่านภาพวาด หรือลายลักษณ์อักษร มนุษย์เองก็ได้เรียนรู้ปรับปรุง และพัฒนามาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน และได้มีความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ มีการทดลองเทคนิค และวิธีการที่เหมาะสมกับแนวความคิดของแต่ละบุคคล เพื่อสะท้อนมุมมอง และแนวความคิดของมนุษย์เอง รวมถึงเป็นการแสดงออกเฉพาะแต่ละบุคคลอีกด้วย (สกันธ์ ภู่งามดี. จิตรกรรม สร้างสรรค์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วาดศิลป์, 2545)

มนุษย์ทุกคนเมื่อเกิดมา ล้วนมุ่งหวังให้ชีวิตมีความสุขความสำเร็จ ต่างคนต่างก็มีวิธีการแนวทางที่จะทำให้อายุยืนยาวและมีความสุขและความสำเร็จนั้น หากเปรียบเทียบชีวิตคือการเดินทาง การเดินทางของแต่ละคนอาจมีความคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันไป ซึ่งจุดเริ่มต้นของการเดินทางนั้น เกิดขึ้นตั้งแต่เมื่อเราก่อกำเนิด ทุกๆก้าวล้วนมีเรื่องราว ประสบการณ์ และการเรียนรู้ เป็นจุดเริ่มต้นของการค้นหาความหมายของการใช้ชีวิต การเดินทางเมื่อมีเริ่มต้นก็ต้องมีจุดหมายปลายทาง มีทั้งอุปสรรค ปัญหา และมีทางออก มีทั้งความสุข ความทุกข์ ซึ่งถือเป็นบทเรียน ให้ได้เรียนรู้ เข้าใจ และก้าวต่อไป เพราะชีวิตคือการเดินทาง

การเดินทางจากที่หนึ่ง ไปสู่อีกที่หนึ่ง ถือว่าเป็นประสบการณ์ การเรียนรู้ที่มีคุณค่า และยังเป็นแรงบันดาลใจในการถ่ายทอด บอกเล่า รวมถึงสร้างสรรค์เป็นผลงานต่างๆ เช่น วรรณกรรม ดนตรี นิยาย บทประพันธ์ละครภาพยนตร์ และงานศิลปะในแขนงต่างๆ แนวความคิดและแรงบันดาลใจส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากการเดินทางแทบทั้งสิ้น การได้เห็น ได้รับรู้ การได้ยิน ได้สัมผัส ล้วนเป็นบ่อเกิดชั้นเลิศสู่งานศิลปะแขนงต่างๆ นั่นเอง ศิลปะยังเป็นการบันทึกและบอกเล่าเรื่องราว หรือแสดงออกตามความรู้สึกนึกคิด ตามจินตนาการ โดยผ่านรูปทรงต่างๆ เช่น รูปทรงเรขาคณิต รูปทรงของคน สัตว์ ทั้งสัตว์บกและสัตว์น้ำ เช่น “ปลา” เป็นต้น ปลาเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่มนุษย์เรามีความผูกพันมานานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มนุษย์ใช้ปลาเป็นอาหาร เป็นสัตว์เลี้ยง เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานต่างๆ มาโดยตลอด

ปลาเป็นสัตว์ที่มีความสัมพันธ์กับมนุษย์มาตั้งแต่อดีต ความผูกพันที่มนุษย์มีต่อปลา จึงทำให้เกิดเป็นประเพณีความเชื่อวัฒนธรรม มนุษย์เราเรียนรู้และดำรงชีวิตอยู่กับปลามาเป็นเวลานาน ปลาเป็นทั้งสัตว์เลี้ยง เป็นอาหาร และยังคงถูกพูดถึง ถ่ายทอดมาในตำนานเรื่องเล่า จินตนาการ อุดมคติ รวมถึงเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะในหลายๆด้านหลายสาขาด้วยกัน เช่น การแสดงออกถึงความงามความประทับใจในรูปทรง สรีระ หรือท่วงท่าลีลาของปลา บางครั้งแสดงออกในรูปแบบของความเชื่อ ตำนานพื้นบ้าน และในรูปแบบของการใช้ปลาเป็นตัวแทน รวมถึงใช้ปลาเป็นสัญลักษณ์เปรียบเทียบ ความคิดความรู้สึกของตัวศิลปิน ถูกถ่ายทอดผ่านเรื่องราว รูปทรงลักษณะของตัวปลา

ทั้งในผลงานประติมากรรม และผลงานจิตรกรรม ข้าพเจ้าตระหนักถึงความสำคัญ ความงดงาม และธรรมชาติของปลา เนื่องจากความผูกพันความใกล้ชิดจากการเลี้ยงดู เอาใจใส่ด้วยความชอบส่วนตัว ความรัก และความสนใจในธรรมชาติของปลา ที่ข้าพเจ้าได้สัมผัส ตั้งแต่นั้นและเลี้ยงดูมาเป็นเวลานาน ซึ่งถือว่าเป็นประสบการณ์ส่วนตัวที่สามารถนำมาใช้แทนสัญลักษณ์ และแสดงออกถึงความเป็นตัวตน โดยถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะ ที่แฝงไปด้วยแนวความคิด จินตนาการ อีกทั้งสามารถถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกได้ตรงตามแนวความคิด และมุมมอง เปรียบเทียบลักษณะของปลาในมุมมองศิลปะ ผ่านรูปทรง สรีระ และแสดงให้เห็นถึงความงดงาม เกิดเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมที่มีแนวทางเป็นของตัวเอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ ชื่อ สัญลักษณ์ ความหมาย ที่เกี่ยวข้องกับปลา
2. เพื่อศึกษาผลงานศิลปะที่แสดงออกเกี่ยวกับปลา ในรูปแบบต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างผลงาน
3. สร้างสรรค์ผลงานศิลปะในรูปแบบจิตรกรรมสื่อผสมในเรื่องราวการเดินทางโดยใช้ปลาเป็นสัญลักษณ์

กรอบแนวความคิด

เป็นการศึกษารูปแบบของสัญลักษณ์ ความเชื่อ ที่เกี่ยวข้องกับปลา ธรรมชาติของปลาและลักษณะของงานจิตรกรรม รวมถึงศึกษาผลงานศิลปะของศิลปินที่ใช้ปลาเป็นสัญลักษณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้า โดยการศึกษาจากแนวความคิด จินตนาการ รูปแบบในการจัดวางองค์ประกอบของภาพ เส้นและสีที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน รวมถึงทดลองใช้วัสดุแผ่นหนังจากกระเป๋ามือสอง ปรับเปลี่ยนและพัฒนาจนได้แผ่นหนังที่มีคุณภาพเหมาะสม เพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ โดยผสมผสานระหว่างแผ่นหนังกับตัวชิ้นงานในรูปแบบจิตรกรรมสื่อผสม ด้วยสีส้นและลายเส้นที่แสดงออกถึงสัญลักษณ์ ตัวแทนของชีวิต ในแง่มุมต่างๆ ที่พบเจอในการเดินทาง รวมถึงสอดแทรกแนวความคิดและจินตนาการผ่านรูปทรงอ่อนช้อย หรือจุดเด่นของปลาที่แสดงออกถึงอารมณ์ ตัวตน และบอกเล่าเรื่องราวบนตัวปลา สะท้อนความคิด ผ่านผลงานในรูปแบบของงานศิลปะ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ศึกษาค้นคว้า เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำมาสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะ
3. ออกแบบผลงาน และวิธีการสร้างสรรค์โดยเริ่มจากแบบร่าง
4. วิเคราะห์ผลงาน นำผลงานที่สำเร็จมาวิเคราะห์ ประเมินและวิจารณ์การสร้างสรรค์ กับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อร่วมกันสำรวจปัญหาและแนวทางการแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นเป็นระยะๆ
5. นำข้อผิดพลาดต่างๆ ไปปรับปรุงและแก้ไขในผลงานสร้างสรรค์จิตรกรรมผลงานจริง เพื่อให้เป็นผลงานสร้างสรรค์จิตรกรรมที่มีความสมบูรณ์และตรงตามแนวความคิดมากที่สุด
6. สรุป อภิปราย และประเมินผล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เกิดผลงานสร้างสรรค์รูปแบบจิตรกรรมสื่อผสมที่มีลักษณะการแสดงออกในรูปแบบเทคนิคเฉพาะบุคคล
2. สะท้อนให้เห็นถึงแนวความคิด จินตนาการ และพัฒนาการในการทำงาน
3. ส่งเสริมให้เห็นคุณค่าของงานศิลปะและแนวความคิดในเรื่องของสัญลักษณ์ ตัวตน ปลา
4. เป็นประโยชน์และเป็นแนวทางต่อนักศึกษา และบุคคลทั่วไปในการสร้างสรรค์ผลงาน

ขอบเขตของงาน

การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมสื่อผสมชุด ปลาสัญลักษณ์แห่งตัวตนและการเดินทาง มีขอบเขตในการดำเนินงานดังนี้

เนื้อหา (CONTENT)

เนื้อหาทั้งหมดมุ่งเน้นไปที่เรื่องราวของสัญลักษณ์รูปแบบปลาในความเชื่อต่างๆ สัญลักษณ์แห่งตัวตน ที่ผสมผสานจินตนาการความคิดสร้างสรรค์แนวความคิดและความรู้สึกที่

แสดงออกผ่านรูปทรงปลาบอกเล่าเรื่องที่พบผ่าน และสอดแทรกแง่คิดปรัชญาผ่านตัวปลา ถ่ายทอดลงบนผลงานจิตรกรรมเทคนิคสื่อผสม

รูปแบบ (FORM)

รูปแบบ เป็นการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมเทคนิคสื่อผสม โดยใช้วัสดุแผ่นหนัง ที่มาจากกระดาษ ด้วยเทคนิคการเขียน วาด เล่าเรื่องราวด้วยปากกาลูกลื่นและปากกาเมจิก ที่มีสีสันต่างๆลงบนแผ่นหนังคละสี ที่ตัดแต่งเป็นชิ้นเท่าๆกันนำไปปะติด ซ้อนกันเป็นชั้น มีมิติและพื้นผิวที่มีระดับสูงต่ำ จัดวางองค์ประกอบในรูปทรงที่งดงามบันทึกเรื่องราวแสดงออกตามแนวความคิดและจินตนาการ ผ่านรูปทรง ท่วงท่าลีลา สรีระรูปทรงความเคลื่อนไหวที่งดงามของปลา ถ่ายทอดลงบนชิ้นงานโดยใช้ปลาเป็นสัญลักษณ์ตัวแทนของการเดินทาง การเวียนว่าย และผ่านเวลาผ่านสถานที่ต่างๆ สร้างสรรค์และแสดงถึงคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์

วิธีดำเนินงาน

1. ศึกษาข้อมูล หนังสือ และสื่อเผยแพร่ต่างๆเกี่ยวกับ ปลาและสัญลักษณ์ต่างๆในแต่ละความเชื่อเกี่ยวกับปลา
2. หาข้อมูลส่วนตัวจากภูมิหลัง จากความรู้สึก นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ พิจารณา จากแนวความคิด ประสบการณ์ส่วนตัว และกรณีศึกษาต่างๆ
3. สร้างสรรค์ผลงานศิลปะ
  - 3.1 จัดทำแบบร่างจากแนวความคิดจนได้แบบที่ต้องการ และเลือกวัสดุที่เหมาะสม จัดวางองค์ประกอบสีเพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ
  - 3.2 สร้างสรรค์ผลงานจริง
4. ประเมินผลงานสร้างสรรค์ หาข้อบกพร่อง และพัฒนาให้ดีขึ้นเพื่อต่อยอดในงานชิ้นต่อไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

จิตรกรรมสื่อผสม หมายถึง ผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อถ่ายทอดบันทึก และแสดงออกทางความคิดในรูปแบบของเส้น และสีบนพื้นระนาบ โดยใช้เทคนิคและวิธีการของศิลปะ ทางด้านทัศนศิลป์ หลากๆแขนง หรือนำสิ่งของวัสดุที่มีอยู่มาประยุกต์ผสมผสานกันเพื่อให้เกิดเป็นผลงานทางด้านศิลปะในชิ้นเดียวกัน และเกิดเป็นภาพที่มีความหมาย แสดงออกถึงความงดงามตามจุดประสงค์ของศิลปิน โดยเน้นหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ แสดงออกถึงอารมณ์ของผู้สร้าง ซึ่งวัสดุที่ใช้ในการสร้างผลงานสื่อผสมสามารถหาได้จากวัสดุธรรมชาติ เช่น วัสดุจากพืช สัตว์ และแร่ หรือวัสดุสังเคราะห์ เช่น

กระดาศ โลหะ เพื่อเพิ่มมิติ แสงเงา หรือความน่าสนใจในผลงาน(สมภพ จงจิตต์โพธา จิตรกรรม
สร้างสรรค์, 2553)

ปลา สัญลักษณ์แห่งตัวตน หมายถึง ปลาที่ใช้แทนความหมายของสิ่งๆ หนึ่ง เช่น วัตถุ
รูปร่าง สี สัน และตัวตน อาจเป็นรูปธรรม หรือนามธรรม ปลาที่สะท้อนถึงอารมณ์ ความรู้สึกในช่วง
เวลานั้นๆ ด้วยรูปทรง สี สันที่แสดงออก และบอกเล่าถึงเรื่องราวของข้าพเจ้าในแต่ละชิ้นงาน เช่น
รูปทรงสรีระที่พลิ้วไหว อ่อนช้อย สี สันที่สดใส แสดงออกถึงคุณค่าของความงาม รวมถึงพื้นผิวของ
วัสดุที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ซึ่งใช้ในการสื่อความหมาย เป็นสัญลักษณ์แทนแนวความคิดเพื่อให้
เข้าใจไปในทางเดียวกัน

บทที่ 2

เอกสาร ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ ได้มีการสืบค้นเอกสาร ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปลา รูปทรงสรีระ เนื้อหาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ความเชื่อ ตำนาน เรื่องราวของศาสนาและการใช้ปลาเป็นสัญลักษณ์ต่างๆ ของผู้คนในอดีต ที่ต่างเชื้อชาติต่างภาษา อีกทั้งได้นำแนวความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในรูปแบบตามอุดมคติของข้าพเจ้าเองและ ยังได้สร้างรูปแบบการทำงานในรูปแบบจิตรกรรมไทยร่วมสมัย ด้วยเทคนิคสื่อผสมโดยใช้วัสดุ พื้นผิวที่เกิดจากการทดลอง และปรับให้เข้ากับแนวความคิด ดังนั้นข้าพเจ้าจึงขอนำเสนอข้อมูล ต่างๆ ที่ศึกษาดังนี้

ปลา: สัตว์น้ำที่สำคัญ

นักวิทยาศาสตร์ค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับต้นกำเนิดของปลาได้ ด้วยการตรวจดูจากซากปลา โบราณที่ปรากฏในหินชั้นต่างๆ สามารถคำนวณอายุและความเก่าได้ ปลามีต้นกำเนิดตั้งแต่ 400 ล้านกว่าปีมาแล้ว สัตว์ที่มีกระดูกสันหลังพวกแรกที่พบคือปลา ปลาหลายสายพันธุ์ ปลาที่พบเห็น ทั่วไปทั้งที่อาศัยอยู่ในแม่น้ำลำธารและทะเล เมื่อเวลาผ่านไปปลาจำพวกแรกนี้ก็ได้มีการวิวัฒนาการ มีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม มีการเปลี่ยนแปลงรูปร่าง รูปทรงเพื่อความเหมาะสมในการ ดำรงชีวิต ปลา (อังกฤษ: Fish, กรีก: Ichthys, ละติน: Pisces) จัดอยู่ในไฟลัมสัตว์ที่มีกระดูกสันหลัง เป็นสัตว์ที่อาศัยอยู่ในแหล่งน้ำ เป็นสัตว์เลือดเย็น หายใจด้วยเหงือก สามารถเคลื่อนไหวไปมาด้วย ครีบและกล้ามเนื้อของลำตัว บางชนิดมีเกล็ดปกคลุมทั่วตัว บางชนิดไม่มีเกล็ดแต่ปกคลุมด้วยเมือก ลื่นๆ หรือแผ่นกระดูก มีหัวใจสองห้องและมีขากรรไกร มีลักษณะลำตัวด้านซ้ายและขวาเท่ากันมี มากมายหลากหลายสายพันธุ์ ปลาเป็นสัตว์น้ำที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ แม้ในสภาพของดินฟ้า อากาศที่มีความแปรปรวน และแตกต่างกันอย่างมาก พบได้ทั้งแหล่งน้ำจืดน้ำกร่อย น้ำเค็ม และ สามารถพบได้ในภูมิประเทศที่หลากหลายแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง ตั้งแต่ลำธารเชิงเทือกเขาหิมาลัย ในถ้ำที่มีมืดมิดไร้แสง แม่น้ำ หนองบึงต่างๆ ทะเลสาบบนปากปล่องภูเขาไฟ ชายฝั่งทะเล ใหลหวิป จนถึงใต้ทะเลลึกที่แสงส่องไม่ถึง สามารถปรับสภาพของตัวเองให้มีชีวิตต่อไปได้ เนื่องจากปลาใน แต่ละชนิดมีคุณสมบัติเฉพาะตัวและวิธีการว่ายน้ำที่แตกต่างกันไป ลักษณะวิธีการที่แตกต่างกันนั้น ทำให้ลักษณะทางสรีระวิทยา รวมถึงพฤติกรรมต่างๆ มีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง (ชาวลิต วิทยา นนท์ ดร ปลาน้ำจืดไทย กรุงเทพมหานคร, พ.ศ. 2547 หน้า 12-30)

ลักษณะทางกายวิภาคของปลา ปลาโดยทั่วไปจะเคลื่อนไหวร่างกายในน้ำด้วยครีบ โดยจะใช้ครีบบริเวณหลังและครีบบริเวณก้นสำหรับว่ายน้ำ ซึ่งปลาในชนิดต่างๆ อาจจะใช้ครีบบริเวณหู และครีบบริเวณก้นในการเคลื่อนตัวไปด้านหน้า ปลาบางชนิดอาจใช้อวัยวะบางส่วน เช่น ครีบบริเวณท้อง เพื่อสำหรับทำหน้าที่ให้เหมือนกับเท้าของสัตว์ชนิดอื่นๆ เช่น ปลาตีน เพื่อไว้สำหรับการเคลื่อนไหวไปมา สามารถปีนป่ายก้อนหินและรากไม้ได้อย่างอิสระ ภาพโดยรวมแล้วอวัยวะต่างๆ ของปลาประกอบด้วย

- ปาก	- ครีบท้อง
- จมูก	- ครีบหลัง
- ดวงตา	- ครีบก้น
- กระพุ้งแก้ม	- ครีบหาง
- ครีบหู	- ช่องก้น
- เส้นข้างลำตัว	

ซึ่งนอกจากครีบแล้วปลายังมีอวัยวะต่างๆ ที่มีประสาทในการรับรู้ความรู้สึกด้านต่างๆ รวมอยู่ด้วย ได้แก่ เส้นข้างลำตัว, เกล็ด เป็นต้นนักวิทยาศาสตร์ได้จัดประเภทของปลาในปัจจุบันไม่ต่ำกว่า 25,000 ชนิด และยังมีชนิดใหม่ๆ ที่ค้นพบเพิ่มขึ้นทุกปีทั้งจากน้ำจืดและทะเลปลาเป็นสัตว์ที่มีความสัมพันธ์กับสังคมมนุษย์มนุษย์ใช้เนื้อปลาเป็นอาหารหลัก มีหลักฐานทางโบราณคดีต่างๆ มากมายที่แสดงให้เห็นว่ามนุษย์ในยุคก่อนประวัติศาสตร์มีการจับหรือล่าปลาเป็นอาหาร จากภาพเขียนสีบนผนังถ้ำที่เป็นรูปปลาเป็นต้น (ชวลิต วิทยานนท์. 2547. หน้า 12-30)

ปลา กับการสื่อความหมาย และความเชื่อ

มนุษย์เรารู้จักและดำรงชีวิตอยู่กับปลามาเป็นเวลานาน ปลายังคงถูกพูดถึงและถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ สอดแทรกความคิดและจินตนาการ ผ่านประวัติศาสตร์ อุดมคติ หรือในนิทานตำนานพื้นบ้านซึ่งเป็นแรงบันดาลใจหลายๆ อย่างในการดำรงชีวิต รวมถึงเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะในหลายๆ ด้าน หลายสาขาด้วยกัน เช่นการแสดงออกทางศิลปะในด้านของความงามความประทับใจในรูปแบบทรง สรีระ หรือท่วงท่าลีลาของปลา บางครั้งแสดงออกถึงความเชื่อความศรัทธา และวัฒนธรรม สะท้อนความคิดความรู้สึกของตัวศิลปินเองทั้งในผลงานจิตรกรรมและประติมากรรม เช่น ภาพวาดปลาในศาสนาคริสต์ ปลาในจิตรกรรมไทย หรือวรรณกรรม โดยบอกเล่าเรื่องราวที่มีปลาเป็นสัญลักษณ์เป็นตัวแทนตามความเชื่อความคิดของมนุษย์ในแต่ละยุคสมัย

ในทางศาสนา ปลาถูกใช้เป็นตัวแทน เป็นสัญลักษณ์ต่างๆ และถูกสอดแทรกในเรื่องราวตำนาน คำสอน ความเชื่อของคนในแต่ละศาสนาอีกด้วย ศาสนาคริสต์ เป็นศาสนาประเภทเอกเทวนิยม คริสตชนเชื่อว่าพระเยซูเป็นบุตรของพระเจ้า เป็นพระเจ้าผู้มาบังเกิดเป็นมนุษย์เป็นผู้ช่วยให้รอด โดยมีความเชื่อพื้นฐานมาจากชีวิต และคำสอนของพระเยซู ตามที่ปรากฏในพระวรสาร และในพันธสัญญา โดยเฉพาะในพันธสัญญาเดิม ที่ได้กล่าวถึงเรื่องราวของ ปลาในรูปแบบต่างๆ รวมถึงสอดแทรกเรื่องราวของปลา และสัญลักษณ์แทนความหมายในคำสอนของพระคัมภีร์ เช่นเรื่องราวในหนังสือโทบิตเมื่อหนุ่มโทบียาห์ออกเดินทางเพื่อทวงเงินให้บิดาที่ตาบอด โดยมีอัครทูตคาราฟาแอลเป็นผู้นำทาง ระหว่างทางนั้นได้เหย่เท้าลงไปน้ำ จากนั้นมีปลาตัวใหญ่โผล่ขึ้นมาจะกัดขาของโทบียาห์ เทวดาจึงพูดกับเขาว่า จงจับที่เหงือกของมันและลากมันขึ้นมา โทบียาห์ทำตามและลากปลาขึ้นมาบนพื้นดินได้ (หนังสือโทบิต พระคัมภีร์ฉบับแปล บทที่ 6, ข้อที่ 2-4) เนื้อปลานั้นทั้งสองใช้กินเป็นอาหาร และนำดีปลามาถูที่นัยน์ตาทั้งสองข้างของบิดา ทำให้บิดากลับมองเห็นได้อีกครั้งหนึ่ง ดังนั้นปลาจึงเป็นอาหารทั้งสำหรับร่างกายและเป็น โอสถรักษาวิญญูณด้วย อย่างไรก็ตาม หัวใจและดีปลาเป็นเพียงสื่อกลางให้พระพร ของพระเจ้าช่วยรักษาข้ารับใช้ที่ซื่อสัตย์ของพระองค์ และในหนังสือโยนาห์ ปลายังเป็นเครื่องมือการลงโทษของพระเจ้าอีกด้วย พระองค์ทรงลงโทษโยนาห์ ด้วยการทำให้เกิดพายุและทรงใช้ปลาตัวใหญ่ตัวหนึ่งกลืนโยนาห์เข้าไป โยนาห์ก็อยู่ในท้องปลานั้นสามวันสามคืน จนสำนึกผิดและอธิษฐานต่อพระเจ้าจากภายในท้องปลา (พระคริสตธรรมคัมภีร์: ภาคพันธสัญญาใหม่ โยนาห์ บทที่ 2, ข้อที่ 1-2) จากนั้นปลาตัวใหญ่ก็คายโยนาห์ไว้บนหาดทราย โยนาห์ร้องเพลงสรรเสริญ และประกาศพระวาทะทำให้ชาวเมือง นีนะเวห์กลับใจเชื่อในพระเจ้า และในบางครั้งสามารถพบรูปปลาอยู่ทั่วไปตามหลุมฝังศพคริสต์ชนยุคแรก และหากเราพบภาพเรืออยู่บนหลังปลาหมายถึงพระคริสต์เจ้า และพระศาสนจักรของพระองค์ ศิลปินชาวคริสต์เองก็ใช้ภาพ “ปลาในจาน” หรือ “ปลาแบกตะกร้าใส่ขนมปัง” ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แทนศีลมหาสนิท เนื่องจากศีลมหาสนิทหมายถึงมหาจักรพรรดิวิญญูณขนมปัง 5 ก้อนและปลา 2 ตัว (พระคริสตธรรมคัมภีร์: ภาคพันธสัญญาใหม่ แมทธิว บทที่ 14, ข้อที่ 19-21)

ใน พระวรสารโดยนักบุญมาระโก ลูกา และยอห์น ยืนยันถึงอาหารมหัศจรรย์นี้ที่พระเยซูเจ้าทรงกระทำครั้งที่สอง เพื่อเลี้ยงฝูงชนที่ติดตามพระองค์ (พระคริสตธรรมคัมภีร์: ภาคพันธสัญญาใหม่ แมทธิว บทที่ 15, ข้อที่ 34-38) ในพระวรสารนั้น มีการใช้ปลาเป็นอาหารศักดิ์สิทธิ์ เนื่องจากพระเยซูผู้กลับคืนพระชนมชีพทรงรับประทานปังและปลา หลังจากการเสด็จกลับคืนพระชนมชีพแล้วพระเยซูเจ้าทรงปรากฏพระกายแก่อัครสาวก 11 คนที่ชุมนุมกันอยู่ และพระองค์ได้ตรัสว่า “ท่านมีอะไรกินบ้าง จากนั้นเขาถวายปลาอย่างชิ้นหนึ่งแด่พระองค์ พระองค์ทรงรับมาเสวยต่อหน้าเขา” (พระคริสตธรรมคัมภีร์: ภาคพันธสัญญาใหม่ ลูกา บทที่ 24, 42-43) ดังนั้น ปลาจึงเป็นสัญลักษณ์อาหารทิพย์อย่างหนึ่งนอกเหนือจากขนมปัง ในพระวรสาร โดยนักบุญยอห์น ซึ่งมีการบันทึกเอาไว้ อย่างชัดเจน

ภาพที่ 1 อัครเทวดาสั่งหนุ่มโทบิยาห์ให้จับปลา (The Angle and Tobias with the fish 1625 Pieter Lastman)

นอกจากความเชื่อในทางศาสนาแล้ว ทางฝั่งทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ก็มีความเชื่อในเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับปลาเช่นกัน เป็นเรื่องราวที่เล่าขาน ตำนาน หรือแม้แต่การใช้ปลาเป็นสัญลักษณ์แทนเด็กผู้ชาย

ประเทศญี่ปุ่นนั้นนอกจากเป็นประเทศที่นิยมกินเนื้อปลาเป็นอาหารหลักแล้ว ชาวญี่ปุ่นนั้นยังมีความเชื่อเกี่ยวกับปลา ความเชื่อที่มีมาแต่โบราณว่าการเกิดแผ่นดินไหวนั้น เป็นเพราะปลาคุยกัย (นมะสะ) ที่อาศัยอยู่ใต้พื้น โลกเกิดการขยับตัว หลังจากเกิดเหตุแผ่นดินไหวครั้งรุนแรงของญี่ปุ่น จึงได้มีการแก้เคล็ดด้วยการพิมพ์ภาพสีเป็นรูปปลาคุยกัย ภาพพิมพ์ที่แกะจากแผ่นไม้ เนื้อหาภายในภาพส่วนใหญ่ บอกเล่าเรื่องราวที่เกี่ยวกับการเกิดแผ่นดินไหว ปลานมะสะ และเทพเจ้าต่างๆ ตามความเชื่อ เพื่อเป็นสิริมงคล และเป็นกำลังใจ ด้วยสีสันที่เป็นเอกลักษณ์ของงานภาพพิมพ์ ซึ่งมีการออกวางจำหน่าย และแจกจ่ายเป็นจำนวนมาก จนเป็นที่นิยม นอกจากนี้ยังมีศาลเจ้าชื่อคาชิมะ ซึ่งมีรูปสลักปลาคุยกัยที่ถูกหินขนาดใหญ่กดทับเอาไว้ ถือได้ว่าเป็นการนำเอาศิลปะมาประยุกต์ใช้กับความเชื่อ ความศรัทธาของคน และศิลปะได้ตอบสนองความเชื่อ ความต้องการความสุขของคนเราได้อย่างดีเยี่ยม ในส่วนของด้านวิทยาศาสตร์ นักวิทยาศาสตร์ได้ให้ข้อมูลของความสัมพันธ์ระหว่างปลาคูกกับการเกิดแผ่นดินไหวว่า ปลาคูกเป็นสัตว์ที่มีความรู้สึกไวต่อกระแสไฟฟ้าและแรงสั่นสะเทือน จึงมีความเป็นไปได้ที่จะรับรู้ถึงการเกิดแผ่นดินไหวก่อนที่มนุษย์และสัตว์อื่นๆ จะรู้สึก (สารานุกรม ปลาคูกยักษ์กับแผ่นดินไหว: ความเชื่อหรือความจริง ค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2559)

ภาพที่ 2 ปลานมะสะ

ชาวญี่ปุ่นยังมีความผูกพันและความเชื่อเกี่ยวกับปลาอีกชนิดหนึ่งคือ ปลาการ์ฟ ราวศตวรรษที่ ๑๘ ในประเทศญี่ปุ่นได้มีการเพาะเลี้ยง และขยายพันธุ์ปลาการ์ฟ เนื่องจากเป็นปลาที่สามารถปรับตัวได้ดีในสภาพภูมิอากาศ หรืออุณหภูมิที่แตกต่างกัน จึงเหมาะสำหรับเลี้ยงไว้เพื่อประกอบอาหาร อีกทั้งยังมีสีสันทที่สวยงามหลากหลาย เช่น สีส้ม และสีแดง เป็นต้น จึงนิยมเลี้ยงไว้ดูเล่น หรือเลี้ยงไว้เพื่อความเพลิดเพลิน โดย ถือเป็นปลาที่สวยงาม แข็งแรงอายุยืน และมีความเชื่อมาจากตำนานของจีนที่ว่า ปลาการ์ฟนั้นสามารถว่ายน้ำทวนกระแสน้ำในแม่น้ำฮวงโหได้ ด้วยความพยายามมุ่งมั่นเป็นอย่างมาก พระเจ้าจึงให้รางวัลด้วยการเปลี่ยนให้ ปลาการ์ฟตัวนั้นกลายเป็นมังกร ดังนั้นจึงใช้ปลาการ์ฟเป็นสัญลักษณ์ของเด็กผู้ชาย และความเชื่อที่ว่าลูกผู้ชายควรมีใจที่สู้ต่อความยากลำบากในชีวิตอย่างไม่ย่อท้อ เช่นเดียวกับปลาการ์ฟที่ว่ายน้ำทวนกระแสน้ำ

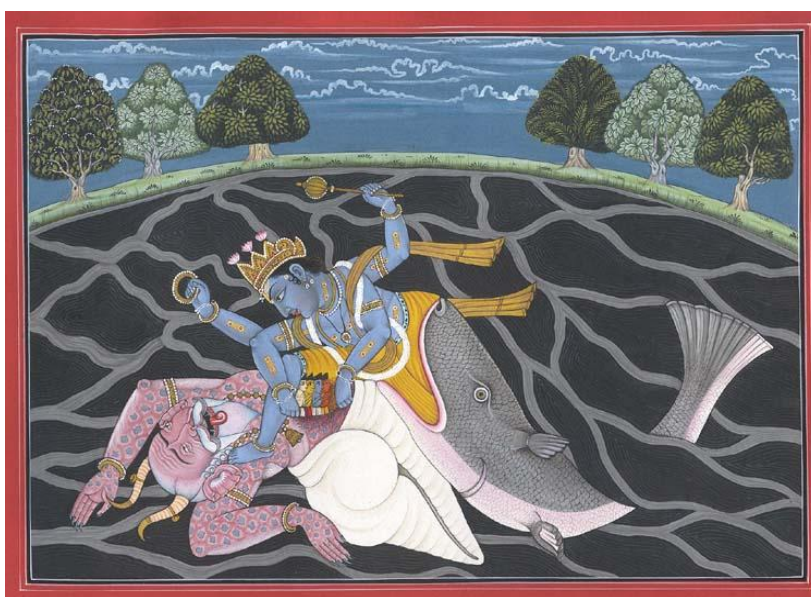
โดยวันที่ 5 เดือนพฤษภาคมของทุกปี ชาวญี่ปุ่นกำหนดให้วันนี้เป็นวันเด็กผู้ชาย หรือ โคโโคโมะ โนอิ สำหรับครอบครัวที่มีบุตรชาย จะมีการจัดพิธีบูชาตุ๊กตาที่ใส่ชุดนักรบ หรือที่เรียกว่าโกะงัสสึนิงเงียว และนิยมตั้งเสาธงรูปปลาการ์ฟไว้ภายในบริเวณบ้าน (ต่อจรัส พงษ์สาดี kodomo no hi, 2556) โดยจะมีธงปลาการ์ฟอย่างน้อยสามตัวด้วยกัน ซึ่งประกอบไปด้วย ธงปลาการ์ฟสีดำที่หมายถึงพ่อ สีแดงหมายถึงแม่ รวมถึงปลาการ์ฟตัวเล็กที่มีขนาดลดหลั่นกันไป ตามจำนวนลูกชายในบ้าน ซึ่งมีหลากหลายสีสันทด้วยกัน เปรียบเสมือนปลาที่ขึ้นไปแหวกว่ายอยู่บนท้องฟ้า เพื่อแสดงความยินดี และขอให้บุตรชายมีสุขภาพที่แข็งแรง สมบูรณ์ ไร้โรคภัยไข้เจ็บ เลี้ยงง่ายโตวันโตคืน รวมถึงเป็นการแสดงความรักและให้ความสำคัญกับบุตรชาย โดยเหตุผลที่ใช้ธงปลาการ์ฟในเทศกาลนี้ เนื่องจากได้รับอิทธิพลมาจากประเทศจีน ในอดีตนั้นหมู่บ้านของตระกูลนักรบเมื่อมีการกำเนิดบุตรชาย จะมีการนำธงสัญลักษณ์ประจำตระกูลติด ประดับตกแต่งไว้หน้าประตูทางเข้า ซึ่งนิยมทำกันอย่างแพร่หลาย จนได้มีการปรับเปลี่ยนมาใช้เป็นธงปลาการ์ฟ เพื่อแสดงออกถึงความเป็นสิริมงคลแก่บุตรชาย และครอบครัว ดังนั้นปลาการ์ฟจึงถือได้ว่าเป็นสัญลักษณ์ที่สำคัญ (ส่องวิดิพิธิญี่ปุ่น, ยุวลักษณ์ ลิขิตชนวัฒน์ มูระเซะ, 2557)

ภาพที่ 3 ธงปลาการ์ฟ สัญลักษณ์เด็กผู้ชายในประเทศญี่ปุ่น

ในส่วนของวัฒนธรรมไทยก็เช่นกัน คนไทยนั้นมีวัฒนธรรม ประเพณี และเรื่องราวที่สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ความเชื่อ ความศรัทธา ความคิดและจินตนาการ โดยเฉพาะความผูกพัน ความเชื่อตำนาน หรือเป็นปกรณัมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับปลาและมีเรื่องราวของปลาเปรียบเทียบกับสอดแทรกอยู่เสมอ แม้กระทั่งในงานศิลปะเช่น งานจิตรกรรมฝาผนัง วรรณกรรมพื้นบ้าน และความเชื่อความศรัทธาในศาสนาซึ่งในอดีตคนไทยมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ใกล้กับบริเวณแหล่งน้ำ มีการทำประมงใช้ปลาประกอบเป็นอาหาร จึงมีความผูกพัน ความเชื่อ และความคิดจินตนาการที่เกี่ยวข้องกับปลาเป็นเวลานาน จนเกิดเป็นตำนานเรื่องเล่าต่างๆ ความเชื่อเกี่ยวข้องกับปลา ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากชาวอินดูจากคัมภีร์กลุ่มปุราณะ โดยทั่วไปแล้วถือว่าอวตารที่สำคัญมีอยู่ 10 ปางด้วยกัน โดยปางที่ 1 มัตสยวตาร (อวตารเป็นปลากรายทอง) เพื่อช่วยเหลือมวลมนุษย์ และสัตว์ให้พ้นจากน้ำท่วมโลก (ศ คร นิยะดา เหล่าสุนทร, คัมภีร์นารายณ์ 20 ปางกับคนไทย, กรุงเทพฯ:แม่คำพวง 2540, หน้า18) เมื่อพระวิษณุทรงทราบว่าในเวลาที่จะพระพรหมบรรทมนั้น เป็นการเริ่มต้นของ “พรหมราตรี” เป็นช่วงเวลาที่โลกถึงจุดจบ น้ำจะท่วมโลก ได้เห็นถึงอันตรายที่มีต่อโลก และบรรดาสรรพสัตว์ จึงอวตารลงมาเป็นปลากรายทอง เพื่อรอเวลาที่พระราชาสู้ตั้งอยู่ในศีลในธรรมเสด็จมา วกน้ำล้างหน้า ปลาตายตัวนั้นก็ดิ้นขึ้นมาในอุ้งมือ และร้องขอให้ช่วยชีวิต พระราชาจึงนำมาเลี้ยงไว้ ไม่นานปลาตัวนั้นก็โต และไม่ว่าจะเปลี่ยนภพณะที่ใช้สำหรับเลี้ยงกี่ครั้ง ปลาตัวนั้นก็เพิ่มขนาดขึ้นเรื่อยๆ จนในที่สุดต้องนำไปปล่อยลงในมหาสมุทร ทำให้พระราชาสงสัยว่าปลาตัวนี้คง

ไม่ใช่ปลาธรรมดา จึงได้กราบไหว้บูชาปลาด้วยความนอบน้อมและเคารพ ปลาปลาพระวิษณุ อวตารก็เกิดความพึงพอใจ จึงบอกเล่าเรื่องราวภัยพิบัติให้ทราบ ว่าน้ำกำลังจะท่วมโลก และให้สัญญาว่าจะช่วยชีวิตพระราชินีไว้ โดยแนะนำให้พระราชาร่วมด้วยข้าราชการบริพารเสด็จลงเรือใหญ่ รวมถึงเก็บรวบรวมพันธุ์ไม้ และสรรพสัตว์ทั้งหลายเตรียมไว้อย่างละคู่ ในที่สุดก็เกิดพายุใหญ่พัด กระหน่ำไปทั่ว ทำให้น้ำในมหาสมุทรท่วมโลกทุกสิ่งจมอยู่ใต้น้ำ แต่พระราชาร่วมกับสัตว์ต่างๆ ที่อยู่ในเรือลำใหญ่นั้นรอดชีวิต และลอยอยู่กลางมหาสมุทร โดยมี ปลา ศพริ(อวตาร) เป็นผู้ชักลากจูง เรือฝาคลื่นลม และพายุอยู่ในมหาสมุทร จนน้ำค่อยๆ ลดลง และทุกสิ่งทุกอย่าง ได้กลับเข้าสู่สภาวะ ปกติ เรือลำนั้นก็เทียบชายฝั่งส่งพระราชาร่วมด้วยข้าราชการบริพารด้วยความปลอดภัย อีกหนึ่ง ตำนาน และเรื่องราวที่สะท้อนให้เห็นถึง ความเชื่อความศรัทธา ที่มนุษย์มีต่อปลา และได้ใช้ปลา เป็นตัวแทนก็คือ ปลาอานนท์ หนึ่งในพญาปลาทั้ง 7 ที่อาศัยอยู่ในทะเลสีทันดร ปลาที่เกิดขึ้นใน สมัยที่โลกเพิ่งถูกสร้างโดยมีความเชื่อว่า ปลาอานนท์นั้นเป็นปลาที่ตัวใหญ่มากสามารถแบกเอาน้ำหนักของโลกไว้บนหลัง เมื่อพลิกหรือขยับตัวเพียงเล็กน้อยก็สามารถทำให้น้ำกระเพื่อมไกลถึง 500 โยชน์ ซึ่งทำให้เกิดแผ่นดินไหวภัยพิบัติเหนือผิวโลก ลมฟ้าแปรปรวนได้ (นิทานซ้อนเรื่องที่ 1, มหาสุดโตสมชาติ)

ภาพที่ 4 บรมมหานารายณ์ทศอวตาร ตอน มัดสยวตาร

ภาพที่ 5 ปลาอานนท์ จิตรกรรมฝาผนังสมัยอยุธยา วัดใหญ่อินทาราม จ ชลบุรี

จากที่กล่าวมาข้างต้นไม่ว่าจะเป็นเรื่องราวของ ปลาณะมะสุ ปลาอานนท์ หรือปลาในศาสนาคริสต์ ล้วนแต่สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อ ความศรัทธาของมนุษย์กับปลา ที่อยู่ร่วมกันจนเกิดเป็นความผูกพัน เป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานต่างๆ เป็นตำนานที่ถูกบอกเล่าสืบต่อกันมาทั้งในด้านของวัฒนธรรม และสังคม มนุษย์เป็นสัตว์สังคม มีการอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นหมวดหมู่เพื่อความอยู่รอด พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน และตอบสนองความต้องการพื้นฐานของตัวเอง สังคมจึงเป็นศูนย์รวมทางความคิดที่มนุษย์ได้สร้างขึ้นมา เพื่อแสวงหาคำตอบและองค์ความรู้ต่างๆ มนุษย์ศึกษาและเรียนรู้ในสิ่งต่างๆ ความงาม ธรรมชาติรอบตัว จนเกิดเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน และเมื่อนำสิ่งเหล่านี้มาผสมผสานกันกับความคิด ความเชื่อ จินตนาการแล้ว จึงเกิดเป็นผลงานศิลปะมนุษย์กับศิลปะ มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกันตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมีหลักฐานมากมายที่ยืนยันว่ามนุษย์ได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะในสถานที่ หรือรูปแบบต่างๆ จากอดีตจนถึงปัจจุบัน ศิลปะคือการแสดงออกของอารมณ์ แสดงออกตามความพึงพอใจ ศิลปะจึงมีประโยชน์และสนองต่อความต้องการทางด้านอารมณ์ เพราะศิลปะช่วยให้มนุษย์มีความสุขและรู้จักคุณค่าของความงาม การสร้างงานศิลปะนั้นจึงทำเพื่อประโยชน์สุขของสังคม และความสุขของตนเองศิลปะยังเป็นการบันทึก บอกเล่าเรื่องราว หรือแสดงออกตามความรู้สึกนึกคิด ตามจินตนาการ โดยผ่านรูปทรงต่างๆ รูปทรงเรขาคณิต รูปทรงสรีระของคน สัตว์ สิ่งของ และได้พัฒนาจนเกิดเป็นศิลปะในสาขาต่างๆ

จิตรกรรม

จิตรกรรมเป็นงานศิลปะที่เก่าแก่ดั้งเดิมของมนุษย์ มนุษย์เริ่มขีดเขียนบนผนังถ้ำ บนร่างกาย บนภาชนะเครื่องใช้ต่างๆ โดยการวาด ขีดเขียนระบายสี ลงบนพื้นผิววัสดุ เช่น กระดาษ ผ้า แผ่นไม้ ผนัง เพดาน หรือผิวหน้าของวัตถุอื่นๆ เพื่อให้เกิดเรื่องราวและความงดงามตามความนึกคิด จินตนาการของผู้วาด รวมถึงการระบายชั้นของสี การจัดองค์ประกอบของรูปทรง เพื่อให้เกิดภาพ 2 มิติ ไม่มีความลึกหรืออนุหนา แต่สามารถเขียนลงตาให้เห็นว่ามีความลึกหรืออนุได้ เป็นการสร้างงานทัศนศิลป์บนพื้นระนาบรองรับ ซึ่งเกิดขึ้นจากการเตรียมการของศิลปินความงามของงานจิตรกรรมนั้นเกิดจากการใช้ เส้น สี และแสงเงาในลักษณะที่ต่างกันมีองค์ประกอบในด้านต่างๆ เช่น ด้านเนื้อหา คือการถ่ายทอดความคิด และเรื่องราวสู่ผลงาน ซึ่งอาจเป็นสิ่งที่มาจากธรรมชาติ เหตุการณ์เรื่องราวต่างๆ หรือจินตนาการของศิลปินเอง หรือองค์ประกอบทางด้านวัสดุคือการเลือกวัสดุอุปกรณ์ในการทำงานที่เหมาะสมกับงาน โดยส่วนใหญ่การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม จะยึดถือในเรื่องของความคิดสร้างสรรค์ ความงดงามทางด้านรูปแบบและความสมบูรณ์ทางด้านเนื้อหาแสดงออกผ่านผลงานศิลปะ (สกนธ์ ภู่งามดี จิตรกรรม สร้างสรรค์ กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วาดศิลป์, 2545) จิตรกรรมเป็นศิลปะอีกแขนงหนึ่งของทัศนศิลป์ โดยแบ่งเป็นประเภทต่างๆ เช่น จิตรกรรมประเพณี คือ จิตรกรรมที่มีเนื้อหาและรูปแบบเฉพาะตัวแสดงความเป็นเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ท้องถิ่น หรือประเทศใดประเทศหนึ่งโดยเฉพาะ ทั้งด้านรูปแบบ เนื้อหา วัสดุที่ใช้และวิธีการทำ หรือมีแนวทางในการปฏิบัติ สืบทอดต่อกันมาเป็นแบบแผนที่ชัดเจน โดยเปลี่ยนแปลงไม่ได้ เช่น จิตรกรรมกรีก จิตรกรรมอียิปต์ จิตรกรรมโรมัน และจิตรกรรมไทย

- จิตรกรรมไทย

จิตรกรรมไทยเป็นศิลปะอีกสาขาหนึ่งที่มีความงดงามอย่างยิ่งแสดงถึงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาติไทย ที่มีแบบแผนในการสร้างสืบทอดมาแต่โบราณ เป็นลักษณะที่คิดค้นขึ้นและใช้ในการสร้างจิตรกรรมของไทยโดยเฉพาะ เช่น เป็นภาพแบบ 2 มิติ มีเพียงความกว้างและความยาวไม่มีความลึก แสดงรูปร่างที่อ่อนช้อยด้วยเส้น เป็นเรื่องราวทางพุทธประวัติ วรรณคดี มักเขียนอยู่บนฝาผนังอาคาร เช่น โบสถ์ วิหาร ซึ่งเรียกว่า จิตรกรรมฝาผนังจิตรกรรมฝาผนังของไทย มีจุดมุ่งหมายเพื่อประดับตกแต่ง ผนังผนัง ให้สวยงามกลายเป็นพุทธบูชา และนิยมนำเรื่องราวในพุทธศาสนา สอดแทรก และบอกเล่าเรื่องราวต่างๆเช่น พุทธประวัติชาดก ปรีศนาธรรม มาถ่ายทอด

เป็นภาพ ซึ่งพระสงฆ์สามารถใช้เป็นสื่อประกอบคำสอนทางศาสนาแก่ประชาชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และเลื่อมใสในพุทธศาสนามากขึ้นนอกจากนี้จิตรกรรมไทยยังเป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิต ขนบประเพณีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมความเชื่อ ค่านิยม รวมถึงความเปลี่ยนแปลงทางสังคมในช่วงระยะเวลาต่างๆตั้งแต่ยังไม่มีภาพถ่ายเกิดขึ้น จิตรกรรมนั้นจะวาดภาพ โดยอาศัยสิ่งแวดล้อมที่ได้พบเห็น เช่นป่าเขาลำเนาไพร แม่น้ำลำคลอง ปราสาทราชวังและ อาคารบานเรือน หรือแม้แต่ภาพสัตว์ เป็นต้น ภาพสัตว์นั้นปรากฏให้เห็นในรูปแบบ ของสัตว์ที่มีรูปร่างและกริยาอาการเหมือนสัตว์ในธรรมชาติทั่วไป และสัตว์ในวรรณคดี ซึ่งเกิดจากจินตนาการของจิตรกร เช่น ช้าง ลิง กระรอก กระต่าย และปลา เป็นต้น ดังนั้นจิตรกรรมฝาผนังจึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาริยฐานะ หลักฐานทางประวัติศาสตร์อย่างหนึ่งที่บันทึกเรื่องราวต่างๆ ตั้งแต่อดีตได้เป็นอย่างดี (จุลภัสสร พนมวัน ณ อรุณยา , จุติกรรมฝาผนังอย่างไรให้เข้าใจง่าย)

ภาพที่ 6 ภาพจิตรกรรมฝาผนัง วัดคงคาราม จ ราชบุรี

ภาพที่ 7 ภาพจิตรกรรมฝาผนัง วัดคงคาราม จ ราชบุรี

การวาดภาพนั้น ถือเป็นพื้นฐานของงานศิลปะทุกชนิดในปัจจุบันผลงานจิตรกรรม ไม่ได้จำกัดอยู่ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งโดยเฉพาะ สามารถนำไปผสมกับศิลปะแขนงอื่นๆ เช่น การนำวัสดุอื่นๆมาเป็นส่วนประกอบของผลงานจิตรกรรม เรียกว่า ศิลปะสื่อผสม (mixed media)

- ศิลปะสื่อผสม (Mixed Media Art)

ศิลปะสื่อประสม หรือ ศิลปะสื่อผสม (เกษม ก้อนทอง, 2549) หมายถึงผลงานที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้น โดยใช้เทคนิคและวิธีการของศิลปะทางด้านทัศนศิลป์หลายๆแขนง หรือนำสิ่งของวัสดุที่มีอยู่มาประยุกต์ผสมผสานกันเพื่อให้เกิดเป็นผลงานทางด้านศิลปะในจินตเดียวกัน เน้นหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ แสดงออกถึงอารมณ์ของผู้สร้าง ซึ่งวัสดุที่ใช้ในการสร้างผลงานสื่อผสมสามารถหาได้จากวัสดุธรรมชาติ เช่น วัสดุจากพืช สัตว์ และแร่ หรือวัสดุสังเคราะห์ เช่น กระดาษ โลหะ เพื่อเพิ่มมิติแสงเงา หรือความน่าสนใจในผลงาน ในอดีตศิลปะสื่อผสมมีการนำสื่อวีดีโอ ภาพถ่าย เข้ามาประกอบด้วย จึงมีการเรียกที่แตกต่างออกไปแต่ปัจจุบันจะเป็นที่เข้าใจกันว่า Mixed Media หรือสื่อผสมเป็นงานด้านทัศนศิลป์ งานศิลปะ (Visual Art) แต่เพียงอย่างเดียว

ภาพที่ 8 วิธีได้ผลงาน Mixed Media เดชา โกมลาลา

ปลาในผลงานจิตรกรรมและผลงานศิลปะที่มีอิทธิพลต่อข้าพเจ้า

นอกจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูล ด้านแนวคิดจากเรื่องราวสัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับปลา และองค์ความรู้ต่างๆที่ข้าพเจ้าได้กล่าวไปแล้ว การศึกษาทางด้านรูปแบบ และแนวทางจากศิลปิน นั้น ก็มีความสำคัญยิ่งในการพัฒนา ต่อยอดผลงานสร้างสรรค์ในอนาคต ซึ่งจากองค์ความรู้ด้าน รูปแบบ องค์ประกอบและแนวทางในการทำงาน จึงกลายมาเป็นอิทธิพลทางด้านรูปแบบในเวลา ต่อมา และศิลปินที่ข้าพเจ้าจะกล่าวต่อไปนี้ คือ เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ ศิลปินพุทธศิลป์ และอุตะงะวะ คุณิ โยะชิ ศิลปินภาพพิมพ์แกะไม้ชาวญี่ปุ่น ซึ่งเป็นศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบของการใช้ ปลา เป็นสัญลักษณ์แทนอารมณ์ ความรู้สึก และเรื่องราว รูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ผสมผสาน ความเชื่อความศรัทธา ในรูปแบบของจิตรกรรมไทยที่สอดแทรกเรื่องราวของพุทธศาสนาในอุดมคติ และผลงานภาพพิมพ์ญี่ปุ่นที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ จิตรกรไทยที่มีผลงานจิตรกรรมไทยหลายผลงาน เช่น ภาพ จิตรกรรมไทยในอุโบสถวัดพุทธประทีป กรุงลอนดอนประเทศอังกฤษ ด้วยแนวความคิดที่ว่างาน

ศิลปะที่ดีและยิ่งใหญ่จำเป็นต้องมีความประณีต วิจิตรพิสดาร และจำเป็นต้องมีการศึกษาค้นคว้า มีการเรียนการสอนในสาขาหรือแขนงต่างๆ ต้องใช้เวลาและการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการเข้าถึงสุนทรียภาพกับความงาม ทำให้สามารถสร้างสรรค์ผลงานที่ดีได้ งานศิลปะนั้นเป็นเรื่องราวเฉพาะบุคคลที่ถ่ายทอดออกมาจากความรู้สึกข้างในสู่ผลงาน ศิลปะเป็นสิ่งที่มีความหมาย สามารถบ่งบอกอารมณ์ และสะท้อนถึงความเจริญรุ่งเรือง สิ่งสำคัญที่สุดก็คือความงาม โดยความงามนั้นประกอบไปด้วยรูปทรง เส้น สี พื้นผิว ทั้ง ๔ เรียกว่า ทศนธาตุ (Element) โดยสะท้อนถึงอารมณ์ความรู้สึก ศิลปินแต่ละท่านจะมีสไตล์หรือเอกลักษณ์เป็นของตนเอง ผลงานศิลปะที่แสดงออกมานั้นจึงเสมือนมีลายเซ็นของศิลปินท่านนั้นปรากฏอยู่ด้วยเสมอ

ผลงานศิลปะส่วนใหญ่จะเน้นไปในทาง พุทธศิลป์ โดยเป็นงานศิลปะที่เกิดจากความรู้สึก จินตนาการข้างใน การเข้าถึงสุนทรียภาพเข้าใจถึงอารมณ์พร้อมทั้งจินตนาการ รวมถึงสอดแทรกเรื่องราวของธรรมะ ศาสนา สะท้อนความเชื่อ ความศรัทธา บอกเล่าเรื่องราวในตำนานที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวเองในรูปแบบจิตรกรรมไทยร่วมสมัย ผ่านตัวละครและสัตว์ป่าในวรรณคดี เช่น พระ ช้าง และปลา โดยสอดแทรกหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนา และสืบสานเอกลักษณ์ความเป็นไทยไว้เป็นพุทธบูชาอีกด้วย (http://th.m.wikipedia.org/wiki/เฉลิมชัย_โฉมิตพิพัฒน์)

ภาพที่ 9 เฉลิมชัย โฉมิตพิพัฒน์

ภาพที่ 10 ทิพยยาน(Vehicle) ผลงาน เฉลิมชัย โนมิตพิพัฒน์

ภาพที่ 11 จิตพระอรหันต์ (State of Mind of the Enlightened) ผลงาน เฉลิมชัย โนมิตพิพัฒน์

ศิลปินอีกท่านหนึ่งที่จะกล่าวถึงคืออุตะงะวะ คุนิโยะชิ (UtagawaKuniyoshi) เป็นจิตรกรภาพพิมพ์แกะไม้ อุกิโยะของสำนักศิลปินอุตะงะวะชาวญี่ปุ่นคนสำคัญและมีชื่อเสียงของคริสต์ศตวรรษที่ ๑๙ โดยเริ่มแรก คุนิโยะชิจะช่วยออกแบบลวดลายในกิจการของบิดา จากประสบการณ์ที่ได้มา จึงเป็นอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงาน คือการใช้สีสันและลวดลายของผ้ามาใส่ในผลงาน ประสบการณ์เหล่านี้มีอิทธิพลต่อภาพพิมพ์ที่คุนิโยะชิสร้างขึ้น ด้วยรูปแบบการเขียนลวดลายของผ้า และการใช้แสงเงาที่ได้อิทธิพลจากศิลปะตะวันตก รวมทั้งภาพสัตว์ ภาพนก และภาพปลา ที่เลียนแบบการเขียนภาพตามธรรมเนียมการเขียนภาพแบบญี่ปุ่นและจีน โบราณ ถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ บอกเล่าความเชื่อ ตำนาน เน้นในเรื่องของความฝันการปรากฏตัวของปีศาจสิ่งชั่วร้าย บรรยากาศที่พิสดาร และภาพนักรบที่ได้รับอิทธิพล และความประทับใจจากภาพพิมพ์นักรบอุกิโยะ ซึ่งเป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลายในช่วงนั้น จึงเกิดเป็นผลงานศิลปะที่มีลักษณะรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์

ภาพที่ 12 ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ อุตะงะวะ คุนิโยะชิ

ภาพที่ 13 ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ อุตะงะวะ คุนิโยะชิ

ภาพที่ 14 ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ อุตะงะวะ คุนิโยะชิ

ภาพที่ 15 ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ อุตะงะวะ คุนิโยะชิ

ภูมิหลังของข้าพเจ้า

จากผลงานที่ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์มาในช่วงก่อนศิลปนิพนธ์ ด้วยแนวความคิดเรื่อง สัญลักษณ์ การทำความเข้าใจกับธรรมชาติและชีวิตของปลารวมถึงการใช้อยู่สัญลักษณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวกับปลา ข้าพเจ้าตระหนักถึงความสำคัญ และความงดงามของปลา ปลาอาศัยอยู่ในน้ำ ที่ซึ่งเปรียบเสมือน โลกอีกใบและเป็นสถานที่ที่มีความมหัศจรรย์ท่วงท่าที่สง่างามตอนแหวกว่ายในน้ำ อีกทั้งลวดลาย สี สัน สรีระ ส่วนเว้าส่วนโค้ง สันกระโดงครีบ หรือหางที่พลิ้วไหว หากมองเป็นศิลปะลักษณะของปลาก็จะมีเส้นสายที่งดงาม อ่อนช้อย อีกทั้งยังถูกสอดแทรกคติความเชื่อ และปรัชญาอีกมากมายปลานั้นเป็นสัญลักษณ์ของความสุข และความอุดมสมบูรณ์และเนื่องจากความผูกพันความใกล้ชิดจากการเลี้ยงดูเอาใจใส่ด้วยความชอบส่วนตัว ความรัก ความสนใจ และจากการที่ได้สัมผัส สังเกต และเลี้ยงดูมาเป็นเวลานาน ซึ่งถือว่าเป็นประสบการณ์ส่วนตัวที่สามารถนำมาวิเคราะห์ ถิ่นกรอง ใช้แทนสัญลักษณ์แสดงออกถึงความเป็นตัวตน ทำให้เกิดแรงบันดาลใจ ในการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม โดยนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับการเดินทางผ่านพื้นที่ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นความดี ความชั่ว นรกหรือสวรรค์ ความทุกข์ ความสุข ขาวกับดำ ซึ่งเรื่องราวต่างๆ นั้นได้แสดงออกผ่านท่วงท่าลีลา สรีระ และสีสันของตัวปลาโดยปลาเป็นตัวแทนของการเดินทาง

การเวียนว่าย ผ่านเวลาผ่านสถานที่ต่างๆ แสดงออกถึงเรื่องราวแนวความคิดของข้าพเจ้า ผ่านรูปทรงของปลาในรูปแบบของผลงานจิตรกรรมสื่อผสมที่ผสมผสานกับจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ การจัดวางองค์ประกอบ มิติ สี สัน เพื่อให้เกิดรูปทรงความเคลื่อนไหวที่งดงาม ในรูปทรงของปลา และแสดงออกถึงเรื่องราวภายในที่สอดแทรกในตัวของปลา ด้วยเทคนิคการเขียน บอกเล่าเรื่องราวด้วยปากกาลูกกลิ้งสี สันต่างๆ ลงบนแผ่นหนังที่ตัดแต่งเป็นชิ้น และจัดวางองค์ประกอบในรูปทรงที่งดงามบันทึกเรื่องราวแสดงออก ถ่ายทอดลงบนชิ้นงานในรูปแบบจิตรกรรมสร้างสรรค์และแสดงถึงคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์

ภาพที่ 16 ผลงานปลาสัญลักษณ์ตัวตน ชาญนรงค์ ช่วงจัน พ ศ 2556

ขนาด: 90x150 cm.

เทคนิค: เทคนิคผสม

แนวความคิด : จากความผูกพันความรักที่มีต่อปลา จึงมีแนวความคิดที่จะนำปลามาเป็นสัญลักษณ์แทนตัวตน แสดงออกถึงชีวิต โดยบอกเล่าเรื่องราวผ่านผลงาน ด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ ในรูปแบบของตัวเอง เช่น รอยสัก สิ่งรอบตัว สิ่งที่รักชอบ ความสุขและความทุกข์ เป็นต้น โดยใช้เทคนิควาดรูปเรื่องราวในรูปแบบที่ถนัด ลงบนแผ่นหนังที่ตัดเป็นชิ้นเท่าๆ กัน และปะติดเป็นรูปร่าง จัดเรียงองค์ประกอบของสี สัน และรายละเอียดของตัวปลา

ภาพที่ 17 ผลงานปลาตัวตนกับศาสนา ชาญณรงค์ ช่วงจัน พ ศ 2556

ขนาด: 110x150 cm.

เทคนิค: เทคนิคผสม

แนวความคิด: จากความผูกพันความรักที่มีต่อปลา จึงมีแนวความคิดที่จะนำปลามาเป็นสัญลักษณ์แทนตัวตน แสดงออกถึงชีวิต โดยบอกเล่าเรื่องราวผ่านผลงาน ด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ ในรูปแบบของตัวเอง และบอกเล่าเรื่องราวของศาสนาคริสต์ที่ตัวเองนับถือแสดงออกผ่านสัญลักษณ์ความศรัทธา ความเชื่อ โดยใช้เทคนิควาดรูป เรื่องราวของศาสนา รวมถึงประวัติ และเหตุการณ์ต่างๆ ในพระคัมภีร์ ในรูปแบบที่ถนัดลงบนแผ่นหนังที่ตัดเป็นชิ้นเล็กๆ กัน และปะติดเป็นรูปร่าง จัดเรียงองค์ประกอบของสีเส้น และรายละเอียดของตัวปลา

ภาพที่ 18 ผลงานปลาสัญลักษณ์ตัวตนศาสนา ความดีความชั่ว ชาลนุรงค์ ช่วงจัน พ ศ 2556

ขนาด: 200x170 cm.

เทคนิค: เทคนิคผสม

แนวความคิด: แนวความคิดที่นำปามาเป็นสัญลักษณ์แทนตัวตน แสดงออกถึงชีวิตโดยบอกเล่าเรื่องราวผ่านผลงานด้วยสัญลักษณ์ต่างๆ ในรูปแบบของตัวเองและบอกเล่าเรื่องราวของศาสนาคริสต์ที่ตัวเองนับถือแสดงออกผ่านสัญลักษณ์ความศรัทธา ความเชื่อ รวมถึงความดีและความชั่ว แสดงออกชัดเจนผ่านเรื่องราวของศาสนา และคริสต์ประวัติในพระคัมภีร์ โดยใช้เทคนิควาดรูปเหตุการณ์ต่างๆในพระคัมภีร์ ผ่านตัวปลาที่แบ่งเป็นสองด้านด้วยสีสันทันที่ต่างกัน และจัดเรียงองค์ประกอบของสีสันทัน และรายละเอียดของตัวปลา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

การสร้างสรรคผลงานในรูปแบบสื่อผสม ที่มีปลาเป็นสัญลักษณ์ เป็นตัวแทนเปรียบเสมือนตัวตนซึ่งเกิดจากความชอบ ความผูกพันจากความใกล้ชิด และสนใจเป็นพิเศษ ปลาที่บอกเล่าเรื่องราวการเดินทางผ่านสิ่งต่างๆ ทั้งประสบการณ์ที่พบเจอ หรือแนวความคิดในแง่มุมต่างๆ ทั้งความรัก ความทุกข์ อารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นภายใน ด้วยเทคนิคสื่อผสม กับวัสดุแผ่นหนัง จากกระเป๋าน้ำหนัง แสดงออกถึงความงามในสุนทรียศาสตร์ นำมาสร้างสรรคเป็นผลงาน เป็นสาระสำคัญของการทำวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ซึ่งผลงานมีจุดมุ่งหมายที่จะสะท้อนมุมมองของข้าพเจ้า การใช้ปลาเป็นสัญลักษณ์แห่งตัวตน และการเดินทาง โดยการดำเนินการศึกษานั้น ได้กำหนดแนวทาง และขั้นตอนดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาข้อมูลต่างๆ ในครั้งนี้ นำมาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์และเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง การศึกษาข้อมูลความเป็นมา สัญลักษณ์ความหมายต่างๆ ที่ใช้ปลาเป็นตัวแทนและแสดงออกในแนวความคิด อุดมคติ ความเชื่อความศรัทธาในแต่ละพื้นที่ นำมาวิเคราะห์วางแผนเพื่อให้เป็นไปตามแนวความคิด และสอดคล้องกับผลงานสร้างสรรค ด้วยเนื้อหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปลา จากข้อมูลรวมถึงตำนานเรื่องเล่าต่างๆ ความเชื่อของชาวญี่ปุ่นและจีนที่ยกย่องว่าปลาเป็นสัญลักษณ์ของความสำเร็ง มีความอดทนสูงเป็นสัตว์น้ำที่สามารถดำรงชีวิตและปรับสภาพของตัวเองให้อยู่ได้ในทุกสภาพแวดล้อม และยังใช้ปลาเป็นสัญลักษณ์แทนเด็กชายที่สื่อถึงความยินดี การเจริญเติบโตมีความสุขภาพแข็งแรง และเจริญรุ่งเรือง เป็นสัญลักษณ์ของความเป็นสิริมงคล และปลายังถูกพูดถึงในเรื่องของศาสนา ในคัมภีร์ตามความเชื่อต่างๆ เช่นกัน โดยใช้ปลาเป็นสัญลักษณ์ของอาหารศักดิ์สิทธิ์ ในศาสนาคริสต์ หรือในตำนานที่ว่าพระวิษณุอวตารมาเป็นปลาเพื่อช่วยเหลือมวลมนุษย์และสัตว์หรือแม้กระทั่งปลาอานนท์ และปลานะมัสสะ ที่ถูกบอกเล่า จินตนาการว่าเป็นปลายักษ์ที่แบกโลกและแผ่นดินเอาไว้ ซึ่งจากข้อมูลเหล่านี้ได้สะท้อนถึงความผูกพันระหว่างมนุษย์กับปลา การอยู่ร่วมกันตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การใช้ปลาเป็นสัญลักษณ์ รวมถึงใช้เป็นตัวแทน สื่อสารในพิธีกรรมต่างๆ

นอกจากการศึกษาข้อมูลและเนื้อหาแล้ว ในด้านของผลงานสร้างสรรค ปลายังเป็นแรงบันดาลใจและถูกถ่ายทอดผ่านผลงานศิลปะในแขนงสาขาต่างๆ อีกด้วย เนื่องจากปลาในแต่ละชนิดแต่ละสายพันธ์ มีรูปร่าง สรีระที่หลากหลาย และงดงามแตกต่างกันไป จึงเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรคผลงานต่างๆ เช่น ปลาในจิตรกรรมไทย จิตรกรรมฝาผนัง ภาพวาดปลาที่ผสมผสานกับจินตนาการ สะท้อนให้เห็นถึงขนบธรรมเนียมประเพณีของไทย หรือในผลงานภาพพิมพ์แกะไม้

ของศิลปินชาวญี่ปุ่นที่ถ่ายทอดรูปทรง สรีระของปลา ผสมผสานกับลีลันลวดลาย ผ่านเรื่องราว นักรบและปีศาจ ความฝันถึงชั่วร้าย ซึ่งสื่อให้เห็นถึง แนวความคิด ความเชื่อทางสังคม จินตนาการ และความผูกพันที่มีต่อปลาในรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

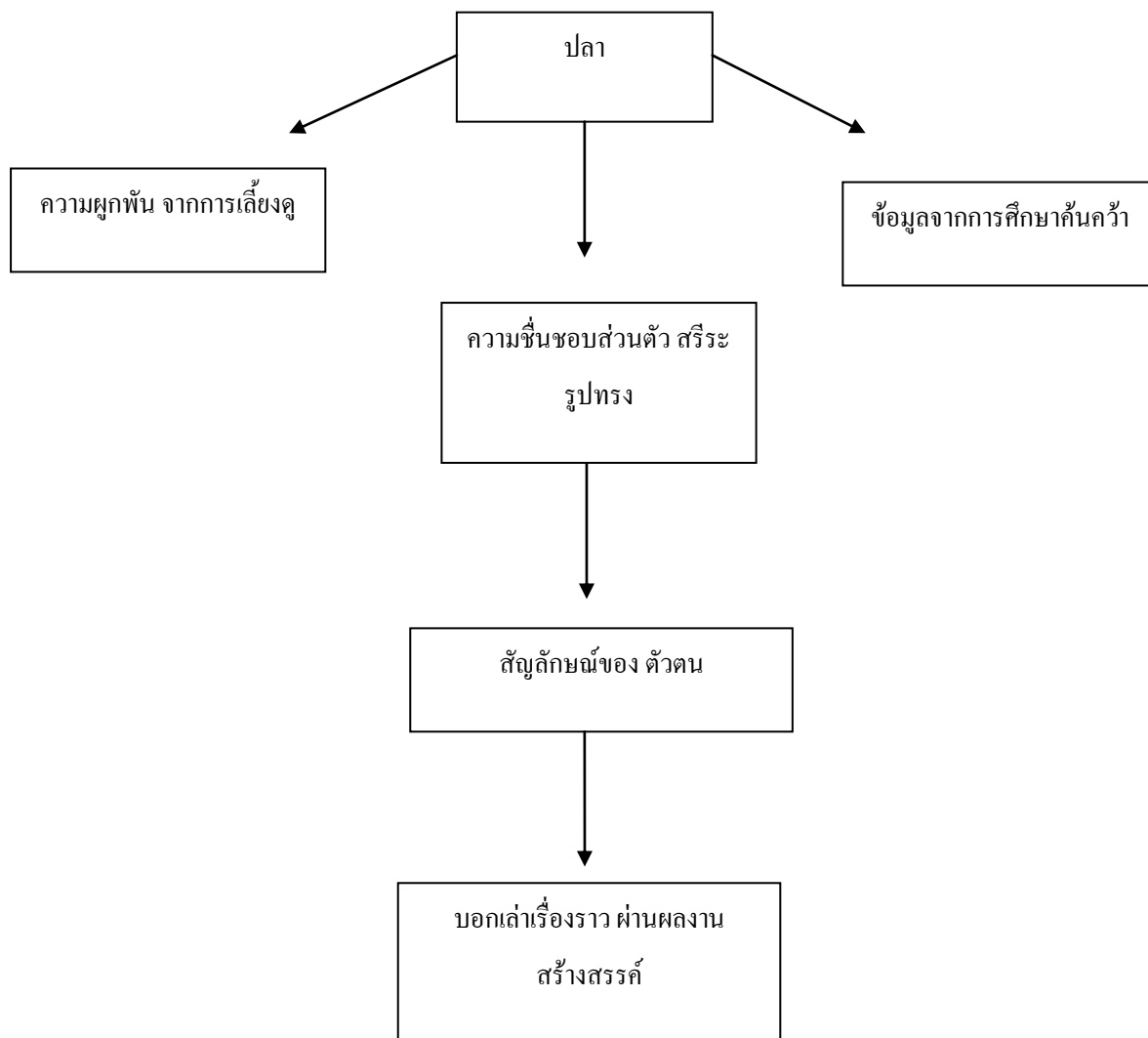
จากการวิเคราะห์ข้อมูลและเนื้อหา จึงเกิดเป็นแรงบันดาลใจในสร้างสรรค์ผลงาน การเปรียบเทียบ รูปทรง นิสัยและลักษณะของปลา รวมถึงความผูกพัน ความเชื่อ ความศรัทธา การใช้ปลาเป็น สัญลักษณ์ตัวแทน ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิด และตัวตนของข้าพเจ้าเอง และได้ผสมผสาน แนวความคิดกับจินตนาการ รวมถึงประสบการณ์ภูมิหลังของข้าพเจ้า และจากการศึกษาข้อมูล ทางด้านจิตรกรรมในแขนงต่างๆ รวมถึงจิตรกรรมในรูปแบบสื่อผสม ได้นำสิ่งที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ ผสมผสานกันเพื่อให้เกิดเป็นผลงานทางด้านศิลปะที่มีรูปแบบและเอกลักษณ์เฉพาะตัว เน้นให้มี จุดเด่นความน่าสนใจในผลงานให้มากที่สุด ด้วยวัสดุที่แปลกใหม่ ลีลัน และพื้นผิวที่มีลักษณะที่ แตกต่างกันไป รวมถึงสามารถถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกแสดงออกผ่านมุมมองทางศิลปะด้วยรูปทรง สรีระของปลาเป็นหลัก แสดงถึงความงามของงานจิตรกรรม สร้างสรรค์เชิงสัญลักษณ์ ในรูปแบบของ ศิลปะร่วมสมัยเทคนิคสื่อผสม

แนวความคิด ตัวตน และการเดินทางจากวัสดุ

จากการศึกษาหาข้อมูล และทดลองคัดเลือกวัสดุ เพื่อนำมาสร้างสรรค์ผลงาน ข้าพเจ้าจึงเกิด แนวความคิดเกี่ยวกับกระเป๋ามือสอง ซึ่งมีแนวความคิดที่ว่ากระเป๋าคู่ละใบล้วนมีที่มา ที่แตกต่างกัน ต่างสถานที่ ต่างมุมโลก รวมถึงเจ้าของกระเป๋าคู่ละใบนั้นอาจต่างชนชาติ ต่างภาษา ต่างอายุ อุปนิสัย หรือเพศ เป็นต้น ซึ่งตรงกับแนวความคิดของข้าพเจ้า ที่ว่าด้วยเรื่องของการเดินทาง การเดินทางซึ่ง เปรียบเทียบกระเป๋าคู่ละใบที่ได้คัดเลือกมาสร้างผลงานนั้น มีที่มา มีการเดินทางมีเรื่องราว กระเป๋าคู่ละใบมีความน่าสนใจ มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ด้วยรูปทรง ขนาด ระยะเวลาในการใช้งาน ที่ส่งผลต่อรูปทรง ผิวหนัง และสามารถบอกเล่าเรื่องราวเส้นทางการเดินทางในตัวของมันเอง ร่องรอยที่ พบจากอายุการใช้งาน ซึ่งเพิ่มจินตนาการและแรงบันดาลใจในการทำงาน รวมถึงยังเชื่อมโยงกับ แนวความคิดที่เปรียบเทียบ ปลากับตัวตน โดยวัสดุที่เป็นแผ่นหนังนั้น เปรียบได้กับเนื้อหนังของตัวปลา ความมีชีวิต ความเคลื่อนไหว เพิ่มความสมจริงและส่งผลให้ชิ้นงานดูมีชีวิต สูงต่ำของพื้นผิว และใน ขั้นตอนของการตัดแต่งตัวชิ้นหนัง ยังเปรียบได้เหมือนกับการที่เรานั้นทำความรู้จัก ได้สัมผัส ได้เรียนรู้ และศึกษาข้อมูล การเดินทาง ความเป็นมา ของกระเป๋าคู่ละใบนั้นอีกด้วย และเพื่อให้ผลงานมีจุดเด่นมีความ น่าสนใจ มีความหมายตรงตามความคิดดังกล่าว จึงได้ผสมผสานแนวความคิดทั้งสองสิ่งรวมเข้าด้วยกัน จนเกิดเป็นผลงานที่สามารถแสดงออกถึงความเป็นตัวตนของข้าพเจ้าได้อย่างชัดเจนและลงตัว

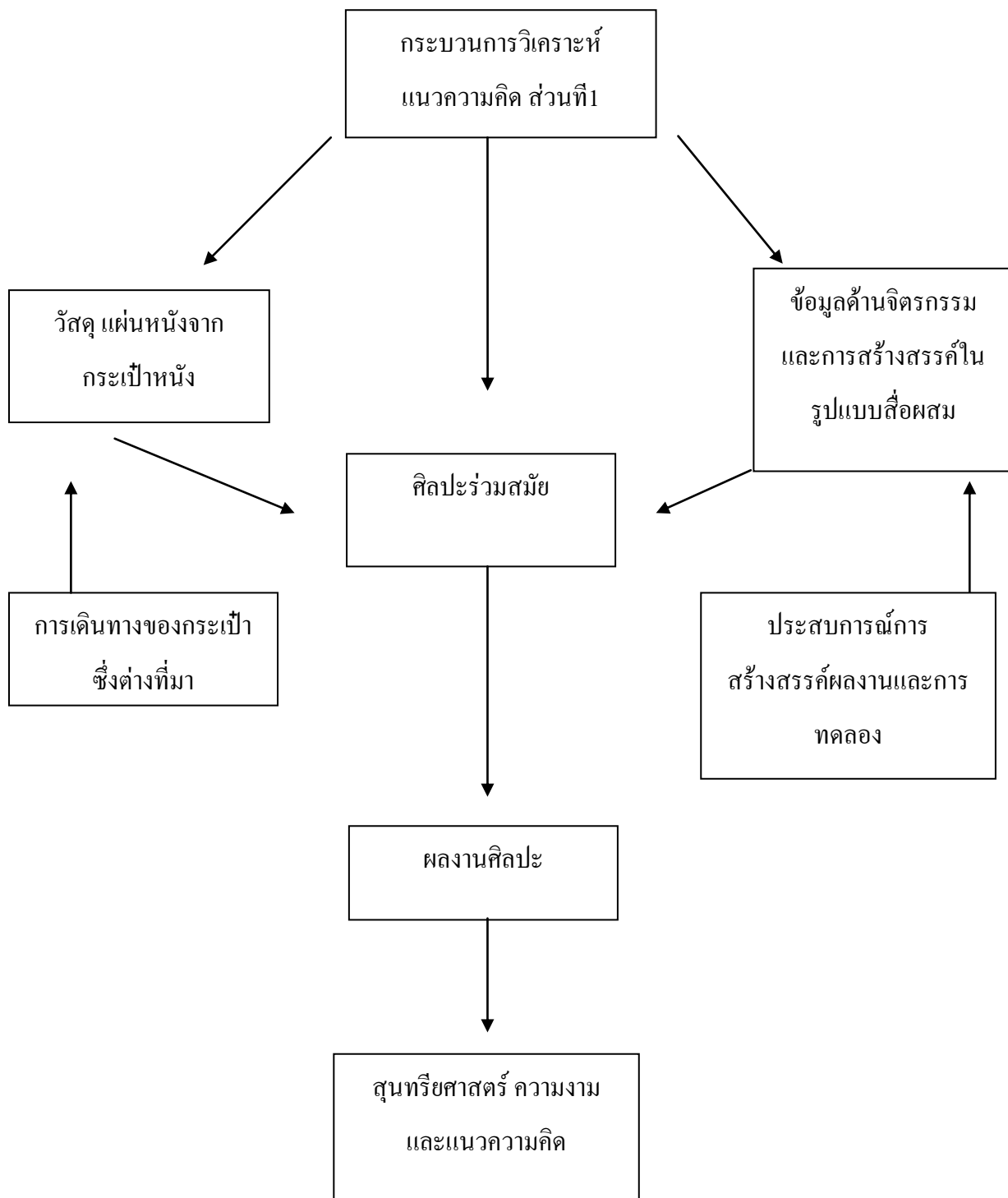
แนวทางในการวิเคราะห์เพื่อสร้างสรรค์ผลงาน

ส่วนที่ 1: การวิเคราะห์แนวความคิดดีความเพื่อสร้างสัญลักษณ์และรูปแบบ

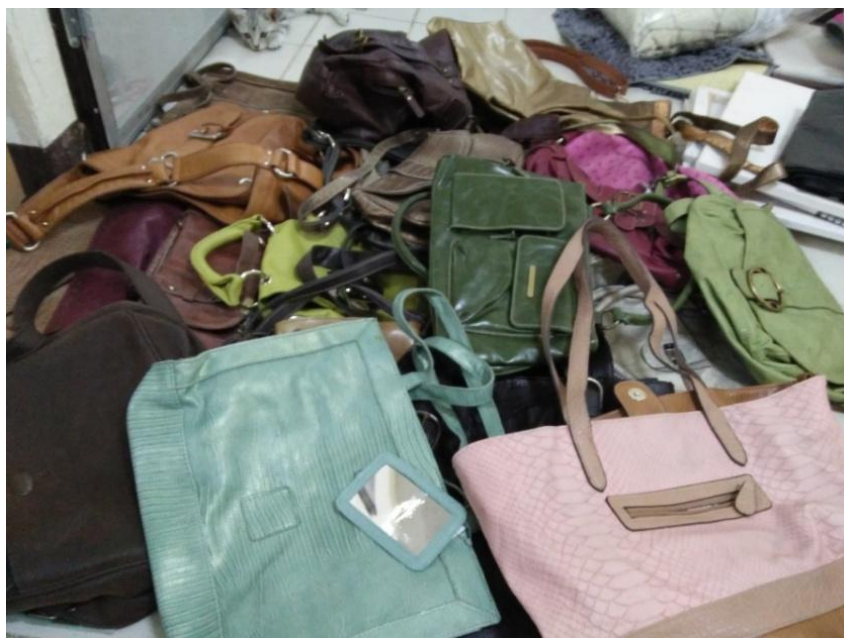
ส่วนที่ 2: กระบวนการคิดเทคนิค วัสดุ และวิธีในการสร้างสรรค์ผลงาน

รูปแบบและวิธีการดำเนินงาน

ลักษณะของการสร้างสรรค์ผลงานนั้น เริ่มจากคัดเลือกกระเป๋าหนังที่มี สี สัน ขนาด และ พื้นผิวที่ตรงกับแนวความคิดของผลงาน และทำให้เกิดความน่าสนใจ โดยคำนึงถึงองค์ประกอบร่วมของงาน จากนั้นนำกระเป๋ามาตัดแต่ง ซ้ำและแยกชิ้นส่วนออกเป็นแผ่นเพื่อง่ายต่อการตัดต่อ ขั้นตอนต่อไปคือการวัดขนาดและขีดเส้นแบ่งในแต่ละชิ้นให้เท่ากัน ทำการตัดแยกออกเป็นชิ้น จับวางซ้อนกัน คัดเลือกสี สัน ให้เป็นหมวดหมู่ เพื่อง่ายต่อการใช้งาน จากนั้นทำการร่างแบบของโครงสร้าง รูปทรงและ โทนสี เพื่อปะติดแผ่นหนังลงบนเฟรม โดยคำนึงถึงความสมดุลของสีกับภาพ และพื้นผิว

ในส่วนของรูปแบบนั้น เน้นในเรื่องของการจัดวางองค์ประกอบของรูปทรงปลา สี สัน ของตัวปลา และพื้นหลัง รวมถึงสอดแทรกเรื่องราวต่างๆตามแนวความคิด โดยให้มีความสมดุลกันทั้งสองสิ่ง เพิ่มความน่าสนใจในส่วนของพื้นผิว โดยการปะแผ่นหนังทับซ้อนกันหลายๆชั้น เพื่อให้เกิด มิติ เกิดความแตกต่างของสี และพื้นผิว อย่างเห็นได้ชัด จากนั้นสร้างลวดลายให้กับพื้นผิว ด้วยการวาดลายเส้นในแบบที่ ผู้วิจัยเองถนัด เป็นการผสมผสานทักษะ และความชื่นชอบมาใช้ในงาน โดยเนื้อหาเป็นการบอกเล่า เรื่องราว ตัดตอนและใช้สัญลักษณ์ด้วยลายเส้น และจังหวะที่ต่อเนื่อง ผ่านเทคนิคและกระบวนการคิด ในรูปแบบจิตรกรรมไทยที่มีความทันสมัย และเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว

ภาพที่ 19 กระเป๋าหนังที่เลือกมาใช้กับงาน

ภาพที่ 20 กระเป๋ายี่เป็ดผ่านการตัดแต่ง แยกชิ้นส่วนและขีดเส้น

ภาพที่ 21 แผ่นหนังที่ตัดเป็นชิ้นเท่าๆกัน แยกสีและลักษณะของพื้นผิว

2 ลงสีในภาพร่างเพื่อเป็นต้นแบบในผลงานจริง

ภาพที่ 24 ภาพร่างลงสีผลงานชิ้นที่ 1 (ผิวเผือก)

3 ขยายแบบร่างลงผลงานจริง

ภาพที่ 25 ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 1 ผิวเผือก (ตัวงานจริง)

4 ลงสีและปะติดแผ่นหนัง

ภาพที่ 26 ขั้นตอนการปะติดแผ่นหนังตามแบบร่าง

5 ตกแต่งเก็บรายละเอียด

ภาพที่ 27 วาดลายเส้นปากกาเก็บรายละเอียด

ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์

ภาพที่ 28 ผลงานชุดที่ 1 ฝิวเผือก

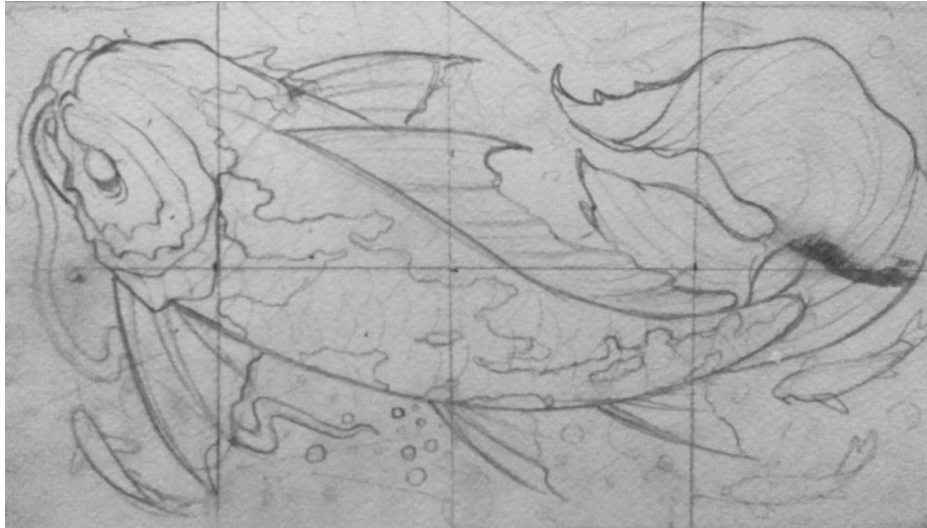
ผลงานชิ้นที่ 1 ชื่อผลงาน ผิวเผือกขนาด 200x122 cm.

แนวคิดและรูปแบบการสร้างสรรค์: ข้าพเจ้ามีความสนใจ และได้ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับโรค (Albinism) โรคอัลบิไนซึม หรือโรคผิวเผือก โรคนี้เกิดจากยีนด้อยที่มีอยู่ในพันธุกรรม ผู้ที่เป็นโรคนี้ จะแสดงลักษณะ เผือก คือมีสีผิวที่ขาว ผมหขาว ตาสีขาวม่านตาสีเทาและโปร่งแสง ซึ่งอาการดังกล่าว นี้สามารถเกิดขึ้นได้กับทั้งคน และสัตว์ ซึ่งมีความแปลก สวยงาม และมีสีสันที่ต่างไปจากปกติ

ในส่วน of แนวความคิดนั้น ข้าพเจ้ารู้สึกและสัมผัสได้ถึงความงดงาม โดดเด่น แตกต่าง ด้วยรูปร่างและสีผิว โดยมีแนวความคิดที่ว่า โรคนี้เป็น โรคที่เกิดขึ้นน้อยมีโอกาที่จะเป็นยากมาก อาการที่เกิดขึ้นนี้ไม่มีการป้องกัน หรือรักษา ซึ่งจากการที่ได้ค้นคว้า และศึกษาข้อมูลนี้ทำให้เกิดแรงบันดาลใจ ที่จะสะท้อนมุมมองของสัตว์หรือคนที่มีอาการ ผิวเผือก ได้มีกระบวนการคิดวิเคราะห์ และเกิดเป็นแนวความคิดเปรียบเทียบ อาการดังกล่าวนี้กับตัวตนของข้าพเจ้าเอง และคนที่เป็ นศิลปินที่ สร้างงานศิลปะ ด้วยความเป็นตัวตนที่แตกต่างจากคนทั่วไป เปรียบเทียบความงดงาม ความแตกต่าง คุณค่า ที่โดดเด่น กับตัวตนกับความมีศิลปะอยู่ในจิตใจ ซึ่งน้อยคนที่จะเข้าใจ และเข้าถึงความเป็น เอกเทศนี้ โดยถ่ายทอดผ่านรูปทรงสีระของปลา ปลาเผือกตัวสีขาวอมชมพู ตาสีแดงสีสันที่ แสดงออกถึงความงดงาม ความบริสุทธิ์ไร้เดียงสา ความอ่อนโยน สรีระที่อ่อนช้อยมีความสมดุลกับ พื้นผิว และเรื่องราวที่สอดแทรกอยู่ในตัวปลา ก็ยังบอกเล่าถึงความเป็นเอกลักษณ์ โดดเด่น รวมถึงความงามที่พบเจอโดยตัดทอน ใช้สัญลักษณ์แทนค่า ที่แฝงไปปรัชญาควบคู่กับจินตนาการ

ผลงานชิ้นที่ 2

ภาพที่ 29 ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 2

ภาพที่ 30 ภาพร่างสีผลงานชิ้นที่ 2

ภาพที่ 31 รายละเอียดในผลงานชิ้นที่ 2

ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์

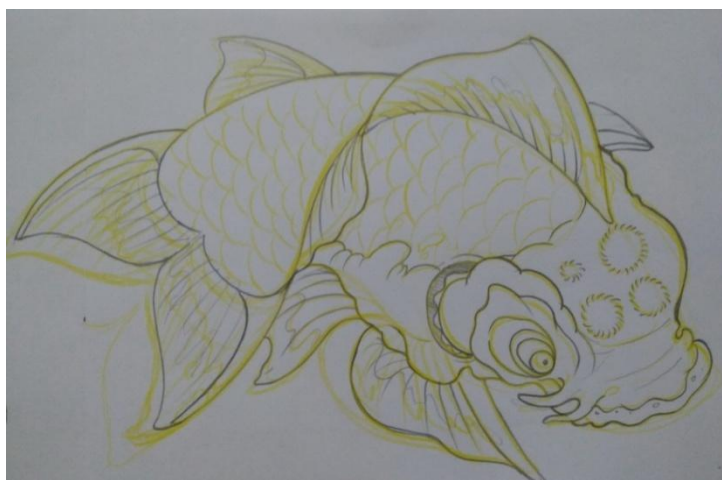

ภาพที่ 32 ภาพผลงานชิ้นที่ 2 เเชิญหน้า

ผลงานชิ้นที่ 2 ชื่อผลงาน เผลิญหน้า ขนาด 225x130 cm.

แนวคิดและรูปแบบการสร้างสรรค์: จากความผูกพันความรักที่มีต่อปลา จึงใช้ปลาเป็นสัญลักษณ์แทนตัวตน แสดงออกถึงชีวิต ความรู้สึก ประสบการณ์ โดยบอกเล่าเรื่องราวผ่านผลงานผ่านสัญลักษณ์ต่างๆ ในรูปแบบของผู้ล่า เช่น นกอินทรีและเปรียบเทียบกระต่ายเป็นเหมือนกับเหยื่อ โดยบอกเล่าเรื่องราวของห่วงโซ่อาหาร ที่มีทั้งผู้ล่าและ ผู้ที่ถูกล่า เปรียบเหมือนกับชีวิต และตัวตนที่ต้องผ่านกับอุปสรรค ปัญหามากมาย ต้องต่อสู้ ฝ่าฟันเพื่อแสวงหาความสำเร็จ ผ่านรูปทรงปลาตัวใหญ่ที่กำลังดิ้นรนต่อสู้กับกระแสน้ำ และอุปสรรค ด้วยสีเส้นที่ชัดเจนแสดงออกถึงพลัง ความกล้าหาญ คุร้ายโดยใช้เทคนิคการวาดรูป ลายเส้นลงบนแผ่นหนังที่ตัดเป็นชิ้นเท่าๆกัน และปะติดเป็นรูปร่าง จัดเรียงองค์ประกอบของสีเส้น และรายละเอียดของตัวปลา

ผลงานชิ้นที่ 3

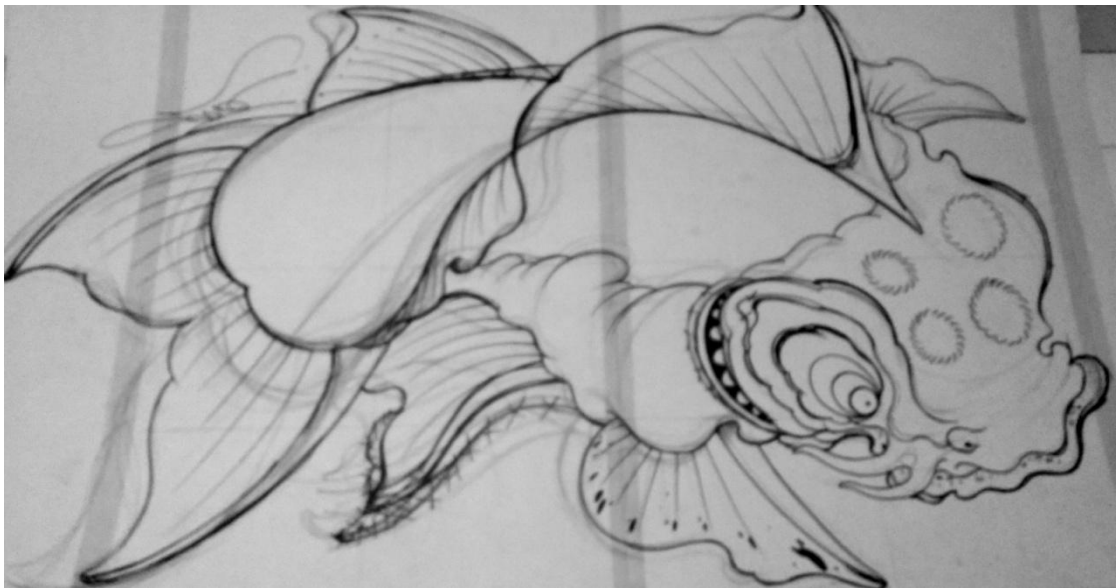

ภาพที่ 33 ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 3

ภาพที่ 34 ภาพร่างสีผลงานชั้นที่ 3

ภาพที่ 35 ภาพร่างผลงานชั้นที่ 3 (ตัวงานจริง)

ภาพที่ 36 ขั้นตอนการปะติดแผ่นหนังตามแบบร่าง

ภาพที่ 37 วาดลายเส้นปากกาเก็บรายละเอียด

ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์

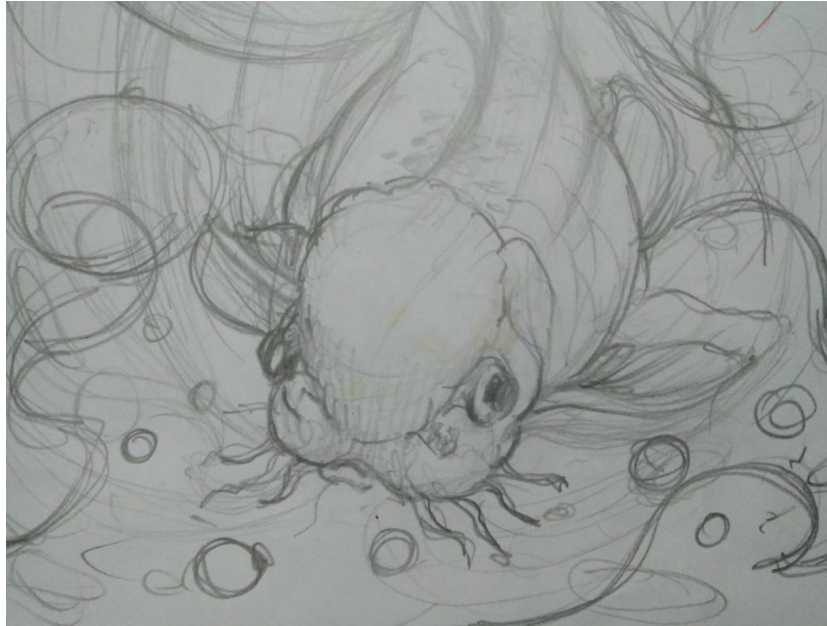

ภาพที่ 38 ผลงานชุดที่ 3 พละกำลัง
ผลงานชิ้นที่ 3 ขนาด 180x120 cm.

แนวคิดและรูปแบบการสร้างสรรค: ปลาตัวใหญ่ มีความแข็งแรง มีเกราะป้องกัน ภายนอกเข้มแข็ง และปราศจากความกลัว ซึ่งข้าพเจ้าได้นำรูปแบบเหล่านี้เป็นสัญลักษณ์ที่แทนตัวตน รูปลักษณ์ ภายนอกของข้าพเจ้าเอง ที่มีความเข้มแข็ง อดทน ด้วยความที่เป็นลูกคนโต จึงถูกปลูกฝังความคิด ให้มีความอดทน เข้มแข็ง พี่คนโตที่ต้องดูแลน้องๆ ลูกผู้ชายที่ต้องเป็นหัวหน้าครอบครัว และผู้นำ ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจในสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ และแสดงออกถึงรูปทรงของปลาที่มีความแข็งแรง หนักหนา คุดัน มีเกราะป้องกัน เพื่อที่จะช้อนความอ่อนไหว และปิดบังความอ่อนแอในจิตใจของตน โดยบอกเล่าเรื่องราวผ่านผลงาน ผ่านสัญลักษณ์ต่างๆ ในรูปแบบของข้าพเจ้า และสีสันในโทนเย็น แสดงออกถึงความเข้มแข็ง สุขุม โดยใช้เทคนิคการวาดรูป ลายเส้นลงบนแผ่นหนังที่ตัดเป็นชิ้นเท่าๆ กัน และปะติดเป็นรูปร่าง จัดเรียงองค์ประกอบของสีสันรายละเอียดของตัวปลาและปะติด โลหะวัสดุที่ แข็งแรง และเงางาม เพิ่มความหนักแน่นในตัวชิ้นหนังไปด้วย

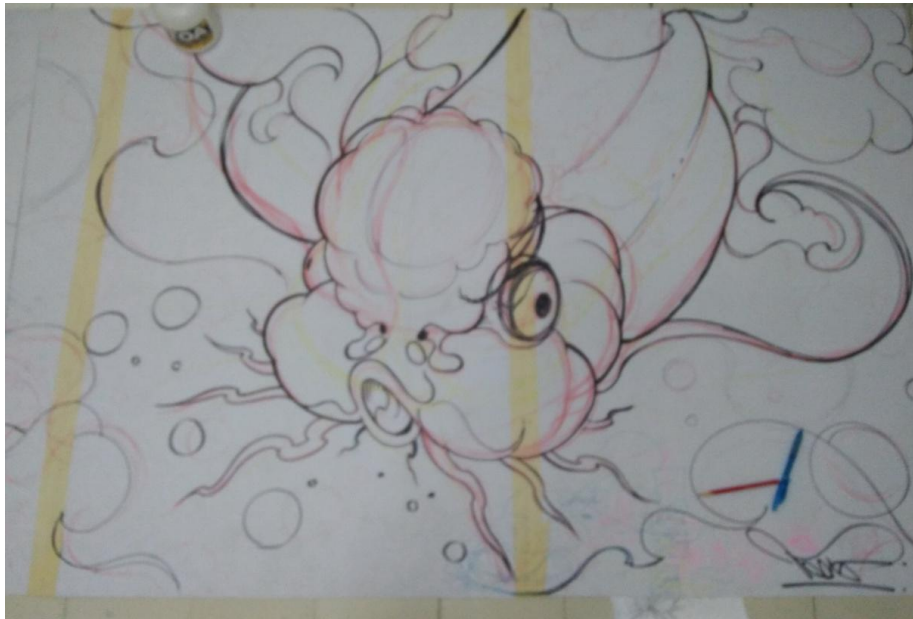
ผลงานชิ้นที่ 4

ภาพที่ 39 ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 4

ภาพที่ 40 ภาพร่างสีผลงานชิ้นที่ 4

ภาพที่ 41 ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 4 (ตัวงานจริง)

ภาพที่ 42 ขั้นตอนการปะติดแผ่นหนังตามแบบร่าง

ภาพที่ 43 วาดลายเส้นปากกาและลงสีเก็บรายละเอียด

ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์

ภาพที่ 44 ผลงานชุดที่ 4 ปกป้อง

ผลงานชิ้นที่ 4 ขนาด 190x120 cm.

แนวคิดและรูปแบบการสร้างสรรค์: ปลาทองตัวเล็กอ้วนกลม ปลาที่เลี้ยงไว้ดูเล่นเพื่อความเพลิดเพลิน ที่มีความสวยงามน่ารัก อ่อนโยน บอบบางเป็นมิตร และดูไม่มีพิษภัย แต่ในขณะเดียวกันเมื่อถึงเวลาที่จะต้องปกป้อง ดูแลลูกน้อยที่ตนรัก ก็จะแสดงออกถึงพลัง ความดุคันจริงจังและเข้มแข็ง ซึ่งข้าพเจ้าได้นำรูปแบบเหล่านี้เป็นสัญลักษณ์ที่แทนตัวตน ภายในจิตใจของข้าพเจ้าเอง ความรัก ความอ่อนหวาน นุ่มนวล อ่อนโยนในจิตใจ ที่มีต่อคนในครอบครัว คนรอบข้าง และคนที่เรารัก ความต้องการที่จะปกป้องให้พ้นจากภัยอันตรายต่างๆ ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจในสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ และแสดงออกถึงรูปทรงของปลาทองที่มีความอ่อนโยน น่ารักที่มาพร้อมกับความดุคันเข้มแข็ง พร้อมทั้งจะปกป้องคนที่เรารัก โดยบอกเล่าเรื่องราวผ่านผลงาน ผ่านสัญลักษณ์ต่างๆ ในรูปแบบของข้าพเจ้า และสีเส้น โดยใช้เทคนิคการวาดรูป ลายเส้นลงบนแผ่นหนังที่ตัดเป็นชิ้นเท่าๆ กัน และปะติดเป็นรูปร่าง จัดเรียงองค์ประกอบของสีเส้นรายละเอียดของตัวปลา

ผลงานชิ้นที่ 5

ภาพที่ 45 ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 5

ภาพที่ 46 ภาพร่างสีผลงานชิ้นที่ 5

ภาพที่ 47 ภาพร่างผลงานชิ้นที่ 5 (ตัวงานจริง)

ภาพที่ 48 ขั้นตอนการปะติดแผ่นหนังตามแบบร่าง

ภาพที่ 49 วาดลายเส้นปากกาและลงสีเก็บรายละเอียด

ผลงานที่เสร็จสมบูรณ์

ภาพที่ 50 ผลงานชุดที่ 5 ผ่านพ้น

ผลงานชิ้นที่ 5 ขนาด เส้นผ่านศูนย์กลาง 180 cm.

แนวคิดและรูปแบบการสร้างสรรค์: ชีวิตคนเราล้วนผ่านเรื่องราวต่างๆมากมาย เรื่องราวที่เกิดขึ้นบ้างมีทุกข์ และสุข สิ่งนี้เปรียบได้กับประสบการณ์ที่มีคุณค่า ประสบการณ์ที่จะใช้สอน ใช้เป็นบทเรียน และใช้แก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เข้ามา รวมถึงบอกเล่าส่งต่อ จากรุ่นสู่รุ่น แสดงออกถึงประสบการณ์จากการเดินทาง ล้วนแล้วแต่เป็นประสบการณ์ที่มีคุณค่า ไม่ว่าจะเป็นอุปสรรคปัญหาความสำเร็จ ความสุขหรือความทุกข์ที่ผ่านเข้ามาในชีวิต ซึ่งแสดงออกผ่านรูปทรงของปลาเซลมอน ปลาตัวใหญ่ที่ว่ายน้ำจากถิ่นฐานที่กำเนิด เติบโตและใช้ชีวิต ออกสู่ท้องทะเล เดินทางผ่านสิ่งต่างๆหลากหลาย เก็บเกี่ยวประสบการณ์ จนถึงช่วงเวลาสุดท้ายของชีวิต และเดินทางกลับสู่ถิ่นที่กำเนิดเพื่อสืบสานดำรงไว้ซึ่งเผ่าพันธุ์ ถ่ายทอดบอกเล่าส่งต่อให้กับคนรุ่นหลัง ได้ดำเนินรอยตามด้วยรูปทรงของปลาที่แสดงออกถึงพลัง ความแน่วแน่มั่นคง สีสันและรูปลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา เต็มไปด้วยประสบการณ์ของชีวิต มีความสงบนิ่ง บอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยได้นำรูปแบบเหล่านี้เป็นสัญลักษณ์ และเป็นแรงบันดาลใจในสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้ โดยบอกเล่าเรื่องราวผ่านผลงาน ผ่านสัญลักษณ์ต่างๆ ในรูปแบบของผู้วิจัย และเนื้อหาภายในตัวปลา โดยใช้เทคนิคการวาดรูป ลายเส้นลงบนแผ่นหนังที่ตัดเป็นชิ้นเท่าๆกัน และปะติดเป็นรูปร่าง จัดเรียงองค์ประกอบของสีสันรายละเอียดของตัวปลารวมถึงคัดเลือกชิ้นหนังที่เหมาะสมสำหรับผลงาน

บทที่ 4

วิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

การสร้างสรรคผลงานศิลปนิพนธ์ชุด ปลา:สัญลักษณ์แห่งตัวตนและการเดินทาง นอกจาก การศึกษาและจัดเตรียมเนื้อหาในทางทฤษฎีแล้ว ในทางปฏิบัติการสร้างสรรค์ผลงานจำเป็นต้องมี ความสอดคล้องกับแนวความคิด ซึ่งในขั้นตอนการทำงาน ได้มีการแก้ไขปัญหาค้างๆเพื่อให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์ จนได้ผลสำเร็จ และจึงนำมาวิเคราะห์เพื่อให้เห็นความคิด มุมมองที่มีต่อผลงาน

ปลา ตัวตน การเดินทางเป็นผลงานที่สะท้อนถึงแนวความคิดที่ผนวกกับเนื้อหา และ เรื่องราวเกี่ยวกับการเดินทาง สัญลักษณ์ การทำความเข้าใจกับธรรมชาติ และชีวิตของปลารวมถึง การใช้สัญลักษณ์ต่างๆ สอดแทรกคติความเชื่อ ปรัชญา ซึ่งสามารถนำมาวิเคราะห์ และแสดงออกถึง ความเป็นตัวตน โดยปลาเป็นตัวแทนของการเดินทาง การเวียนว่าย ผ่านเวลาสถานที่ต่างๆ ใน รูปแบบของผลงานจิตรกรรมร่วมสมัย การจัดวางองค์ประกอบ มิติ สี สัน เพื่อให้เกิดรูปทรงความ เคลื่อนไหวที่งดงาม ในรูปทรงของปลาและเรื่องราวภายในที่สอดแทรกในตัวของปลา ลงบนแผ่น ผนังที่ตัดแต่งเป็นชิ้น รูปแบบจิตรกรรมสื่อผสม

จากการวิเคราะห์ความคิดและข้อมูลทำให้ได้สร้างสรรค์ผลงานศิลปนิพนธ์จำนวน 5 ชิ้น ที่นำเสนอมาในรูปแบบต่างๆ ผ่านการทดลอง แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และปรับปรุงจึงทำให้เกิดผลงาน ที่มีความหลากหลาย ด้วยรูปทรงองค์ประกอบ และสี สันในแต่ละชิ้นงาน โดยมีการวิเคราะห์ผลงาน สร้างสรรค์ดังนี้

ผลงานชิ้นที่ 1 ผลงานชื่อ ผิวเผือก

แนวความคิดและการนำเสนอเรื่องราว

- เรื่องราวของปลาตัวสีขาวชมพู ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากโรคผิวเผือก (Albinism) โรคอัลบิไนซึม แทนสัญลักษณ์ของความงดงาม ความเป็นเอกเทศ โดดเด่น และแตกต่าง
- รูปทรงสี สัน และท่าทางที่อ่อนช้อย งดงาม แสดงถึงความแตกต่างจากปลาทั่วไป
- เรื่องราวและเนื้อหาภายในตัวปลา ได้มีการสอดแทรกสัญลักษณ์ต่างๆ เช่น ดอกไม้ ผงปลาตัวเล็ก หัวใจ และเครื่องประดับเป็นสัญลักษณ์แทนความงาม และสิ่งล้ำค่า

- แผ่นหนังชั้นเล็กๆ ที่มีสีต่างกัน ไปแสดงออกถึงตัวตน ชีวิต และความเคลื่อนไหว

ผลงานฉิวเผือก นำเสนอถึงความงดงาม โดดเด่น แตกต่าง ด้วยรูปร่างและสีฉิว โดยได้รับแรงบันดาลใจจากโรคฉิวเผือก(Albinism) มีแนวความคิดที่ว่ามนุษย์หรือสัตว์ที่เป็นโรคนี้นั้นมีความแตกต่าง ทางร่างกาย สีฉิว ซึ่งเปรียบเทียบกับอาการดังกล่าวนี้กับตัวตน และศิลปินที่สร้างงานศิลปะด้วยความที่แตกต่างจึงเกิดเป็นความงาม และคุณค่าที่โดดเด่น โดยถ่ายทอดผ่านรูปทรงสระของปลาเผือก และเรื่องราวที่สอดแทรกอยู่ในตัวปลา บนวัสดุแผ่นหนังที่มีสีชั้นต่างๆแทนสัญลักษณ์ตัวตน ซึ่งทำให้เกิดความน่าสนใจในงาน

ภาพที่ 51 ผลงานจีนที่ 1 ฉิวเผือก

วิเคราะห์ผลงาน

ผลงานชิ้นนี้เป็นผลงานจีนแรก สร้างสรรค์โดยการใช้แผ่นหนังสีขาว ชมพู เทาและสีแดง ตัดเป็นชั้นเล็กๆ ประติดประกอบเข้าด้วยกัน จัดวางตำแหน่งของสีชั้นตามแบบร่าง เพื่อแสดงถึงความมีชีวิต

ส่วนสีของตัวปลาสื่อความหมายถึงอ่อนช้อย สดใสไร้เดียงสา เนื้อหาภายในตัวปลาจัดวางรูปแบบของสัญลักษณ์แสดงออกถึงความรัก ความงามล้ำค่า รูปทรงเน้นให้เกิดความเคลื่อนไหว มีจังหวะในส่วนของพื้นหลังปะติดด้วยแผ่นหนังผืนใหญ่ เพื่อให้มีความสอดคล้องกันระหว่างตัวปลาที่เป็นจุดเด่นของผลงานกับภาพพื้นหลัง ผลงานชิ้นนี้จะเน้นถึงบรรยากาศสดใส สีสันที่อ่อนหวานเพื่อต้องการให้มีความรู้สึกถึงความงาม ความรัก ส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไขคือ โทนสีของแผ่นหนังควรพัฒนาให้มีความหลากหลายในการใช้สีมากขึ้นเพื่อให้ผลงานนั้นดูมีชีวิตชีวามากขึ้น ในส่วนของพื้นหลังด้วยรายละเอียดที่น้อย จึงทำให้ดูโล่งเกินไป ส่วนของการปะติดกาวนั้นเนื่องจากยังไม่มีประสบการณ์ในการทำงาน อีกทั้งแผ่นหนังที่ปะติดนั้นเป็นหนังแผ่นเล็กเกินไป จึงทำให้เกิดรอยต่อควรที่จะปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่กล่าวมา รวมถึงพัฒนาเพิ่มเติมในเรื่องของสัญลักษณ์ต่างๆ และรายละเอียดให้มากขึ้นเพื่อความสมบูรณ์ของชิ้นงาน เพื่อพัฒนาต่อยอดในชิ้นงานต่อไป

ผลงานชิ้นที่ 2 ผลงานชื่อ เผลอหน้า

แนวความคิดและการนำเสนอเรื่องราว

- เรื่องราวของปลาตัวใหญ่สีเข้ม มีความคุ้นทรงพลังและฝูงปลาตัวเล็ก ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจมาจากธรรมชาติ การดำรงชีวิตการล่าเหยื่อ ผู้ล่าและผู้ถูกล่า โดยใช้ปลาเป็นตัวแทนสัญลักษณ์ของเข้มแข็งอดทน ปกป้องซึ่งกันและกัน
- รูปทรงและสีสันที่ให้ความรู้สึกเข้มแข็ง ทำท่าย แสดงถึงความกล้าความอดทน และฝูงปลาตัวเล็กให้ความหมายของการปกป้องดูแล
- เรื่องราวและเนื้อหาภายในตัวปลา ได้มีการสอดแทรกสัญลักษณ์ต่างๆ เช่น กระต่าย ฝูงปลาตัวเล็ก เหยี่ยว เป็นสัญลักษณ์แทนผู้ล่า และผู้ถูกล่าในห่วงโซ่อาหาร
- แผ่นหนังชิ้นเล็กๆ ที่มีสีสันต่างกัน ไปแสดงออกถึงตัวตน ชีวิต จังหวะและความเคลื่อนไหว

ผลงานเผลอหน้าแสดงถึงความรักที่มีต่อปลา การใช้ปลามาเป็นสัญลักษณ์แทนตัวตน โดยบอกเล่าเรื่องราว ผ่านสัญลักษณ์ต่างๆ ในรูปแบบของผู้ล่า เช่น นกอินทรี และเหยี่ยว บอกเล่าเรื่องราวของห่วงโซ่อาหาร ที่มีทั้งผู้ล่าและผู้ที่ถูกล่า ผ่านรูปทรงปลาตัวใหญ่ที่กำลังคืนรนต่อสู้กับกระแสน้ำเผลอหน้ากับปัญหาต่างๆ ที่เข้ามา พร้อมทั้งปกป้องดูแลสิ่งที่เรารัก ด้วยสีสันที่ชัดเจน แสดงออกถึงพลังความกล้าหาญดุร้าย รูปทรงของตัวปลาที่แข็งแกร่ง หนวดหลายเส้น และครีบแหลมคมคู่อันตราย เพิ่มความน่าสนใจให้กับชิ้นงาน

ภาพที่ 52 ผลงานชิ้นที่ 2 เฝิชญหน้า

วิเคราะห์ผลงาน

ผลงานชิ้นที่สอง สร้างสรรค์โดยการใช้แผ่นหนังสือพิมพ์ คือสีเทา สีดำ และใช้แผ่นหนังสือตลิต เช่น สีแดง สีเหลือง และสีขาวใช้เป็นสีตัดเพิ่มความน่าสนใจ ให้ความรู้สึกร้อนแรง อันตราย และลดความน่าเบื่อของภาพ ตัดแผ่นหนังสือเป็นชิ้นเล็กๆ ประติดประกอบเข้าด้วยกัน จัดวางตำแหน่งของสีสันตามแบบร่าง เพื่อแสดงถึงความมีชีวิต สีสันของตัวปลาสื่อความหมายถึงความรุนแรง จุดเด่นเนื้อหาภายในตัวปลาจัดวางรูปแบบของภาพสัตว์ต่างๆ เช่นนกเหยี่ยว อินทรี รูปทรงเน้นให้เกิดความเคลื่อนไหวโดยมีความแข็งแรงอยู่ในตัว ในส่วนของพื้นหลังประติดด้วยแผ่นหนังสือสีเทา และเลือกใช้โทนสีโทนเดียวกัน เพื่อให้สอดคล้องกันระหว่างตัวปลาที่เป็นจุดเด่นของผลงานกับภาพพื้นหลัง ผลงานชิ้นนี้จะเน้นถึงความดูร้าย การปกป้องเผชิญหน้ากับอันตราย และอุปสรรคปัญหาต่างๆ รวมถึงศัตรูที่เข้ามา จากนั้นได้แก้ไขและพัฒนาในส่วนของการตัดแผ่นหนังสือใหญ่มีขนาดใหญ่ขึ้นจากผลงานชิ้นแรก เพื่อความสะอาดเรียบร้อย และแก้ปัญหารอยต่อระหว่างแผ่นหนังสือได้ ในส่วนของการปะติดควาได้มีการพัฒนามากขึ้นจากการทำงานชิ้นแรก และได้ทดลองแก้ไขในรายละเอียดของภาพพื้นหลัง โดยทดลองใช้สีน้ำมันปิดและลงน้ำหนัก เพื่อให้ภาพดูมีความนุ่ม ลดความแข็งของขอบแผ่นหนังสือได้ และได้เพิ่มสีของปากกาเพื่อความคมชัดและหลากหลายของภาพ

ในส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไขคือ ความแข็งของรูปทรงของปลาที่ดูไม่มีชีวิตชีวา สีสันที่น้อยจึงทำให้ภาพดูแบน ในส่วนของพื้นหลังด้วยรายละเอียดที่น้อยจึงและเบาเกินไป จึงทำให้ภาพดูโล่ง

และแบ่งเป็นสองส่วนระหว่างตัวปลากับภาพพื้นหลังมากเกินไป ควรที่จะปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่กล่าวมา รวมถึงพัฒนาเพิ่มเติมในเรื่องของรายละเอียด และสีสันทันของปากกาให้มากขึ้นอีก เพื่อความสมบูรณ์ของชิ้นงาน เพื่อพัฒนาต่อยอดในชิ้นงานต่อไป

ผลงานชิ้นที่ 3 ผลงานชื่อ พละกำลัง

แนวความคิดและการนำเสนอเรื่องราว

- ปลาตัวใหญ่อ้วนกลมสีน้ำตาล มีควมคุดันทรงพลัง ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจมาจากครอบครัว โดยใช้ปลาเป็นตัวแทนสัญลักษณ์ของผู้นำ กำลังสำคัญที่มีความเข้มแข็งอดทน
- รูปทรงที่ใหญ่และหนาสีสันทันทำให้ความรู้สึกสุขุมแสดงถึงพลัง
- เรื่องราวและเนื้อหาภายในตัวปลา ได้มีการสอดแทรกสัญลักษณ์และรูปสัตว์ต่างๆ เช่น งู ผีเสื้อ ปลาตัวเล็ก สัตว์เลื้อยคลาน เป็นสัญลักษณ์แทนผู้ล่า และผู้ถูกล่าในห่วงโซ่อาหาร
- แผ่นหนังชั้นเล็กๆ ที่มีสีสันทันต่างกันไปแสดงออกถึงตัวตน ชีวิต จังหวะและความเคลื่อนไหว

ปลาตัวใหญ่ มีความแข็งแรง มีเกราะป้องกันเข้มแข็งและปราศจากความกลัว เป็นสัญลักษณ์ของความเข้มแข็ง อดทน ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจในสร้างสรรค์ผลงาน โดยบอกเล่าเรื่องราวผ่านผลงาน ผ่านสัญลักษณ์ต่างๆ และสีสันทันแสดงออกถึงความเข้มแข็ง

ภาพที่ 53 ผลงานชิ้นที่ 3 พละกำลัง

วิเคราะห์ผลงาน

ผลงานชิ้นที่สาม พละกำลังสร้างสรรค์โดยการใช้แผ่นหนังสือเขียว สีเทา สีดำ สีน้ำตาล และใช้แผ่นหนังสือเหลืองเป็นสีตัดเพิ่มความน่าสนใจ ให้เกิดจุดเด่นของกริบ และลดความน่าเบื่อของภาพ ตัดแผ่นหนัง ประติ จัควางตำแหน่งของสีสันตามแบบร่าง เพื่อแสดงถึงความมีมิติ สีสันของตัวปลาทำให้รู้สึกถึงความหนา เกราะที่แข็ง และทนทาน เนื้อหาภายในตัวปลาจัควางรูปแบบของภาพสัตว์ต่างๆ เช่นงู ตัวแทนของผู้ล่า และสัตว์เลื้อยคลานต่างๆที่เป็นตัวแทนของเหยื่อ รูปทรงของตัวปลาเน้นให้เกิดน้ำหนักที่ชัดเจน และมีความแข็งแรงอยู่ในตัว สีที่มีความหลากหลายมากขึ้นเลือกใช้โทนสีโทนเดียวกัน เพื่อให้สอดคล้องกันระหว่างตัวปลาที่เป็นจุดเด่นของผลงานกับภาพพื้นหลัง จากนั้นได้แก้ไขและพัฒนาโดยการใช้สีอะคริลิกปิดให้เก็น้ำหนัก แสงและเงา ในส่วนของพื้นหลังนั้นได้มีการทดลองปะติดโลหะสีเงินและสีทอง เพื่อให้เกิดระยะสูงต่ำของงาน และติดแผ่นหนังวงกลมชิ้นเล็กแก่บางส่วน โดยพื้นที่ส่วนใหญ่ของพื้นหลังเป็นไม้อัด เพื่อแก้ปัญหาการย่นต่อระหว่างแผ่นหนังได้ ในส่วนของการปะติดกาวได้มีการพัฒนามากขึ้นจากการทำงานชิ้นแรก และได้ทดลองแก้ไขในรายละเอียดของภาพพื้นหลัง จัควางองค์ประกอบให้เหมาะสม และได้เพิ่มสีสันของปากการวมถึงได้นำสีสะท้อนแสงมาใช้เพื่อเพิ่มความคมชัด สีสันบางส่วนที่เพิ่มขึ้นทั้งในตัวปลาและพื้นหลังมีความสนุกน่าสนใจมากกว่างานชิ้นก่อน ถือว่าเป็นการพัฒนาต่อยอดให้ชิ้นงานมีความสมจริงและความน่าสนใจของชิ้นงานหลากหลายของภาพ

ในส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไขคือ รูปทรงของปลา และการจัควางองค์ประกอบของภาพที่ดูไม่มีชีวิตชีวา ควรตัดทอนเพื่อลดความแข็ง และเปลี่ยนการวางตำแหน่งของภาพ ในส่วนของพื้นหลังด้วยรายละเอียดของแผ่นหนังที่น้อยกว่าส่วนที่เป็นไม้ อาจทำให้มีน้ำหนักที่เบาเกินไป จึงทำให้ภาพดูโล่ง และแบ่งเป็นสองส่วนระหว่างตัวปลากับภาพพื้นหลัง ควรที่จะปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่กล่าวมา รวมถึงพัฒนาเพิ่มเติม เพื่อความสมบูรณ์ของชิ้นงาน เพื่อพัฒนาต่อยอดในชิ้นงานต่อไป

ผลงานชิ้นที่ 4 ผลงานชื่อ ปกป้อง

แนวความคิดและการนำเสนอเรื่องราว

- ปลาทองตัวอ้วนกลมสีสันสดใส มีความดูดีทรงพลัง ได้รับแรงบันดาลใจมาจาก แม่ปลาเป็นตัวแทนสัญลักษณ์ของการปกป้อง ดูแล ลูกปลา และไข่อ่อน ที่กำลังจะเติบโต

- รูปทรงที่มีความแข็งแรง คุดัน และปลิวไหวทำให้เกิดความรู้สึกตื่นเต้น จริงจังแสดงถึงพลัง
- เรื่องราวและเนื้อหาภายในตัวปลา ได้มีการสอดแทรกสัญลักษณ์และรูปสัตว์ต่างๆเช่น ผีเสื้อ และแมลงเป็นสัญลักษณ์แทนผู้ล่า และผู้ถูกล่าในห่วงโซ่อาหาร
- แผ่นหนังชิ้นเล็กๆ ที่มีสีสันต่างกันไปแสดงออกถึงตัวตน ชีวิต จังหวะและความเคลื่อนไหว

ผลงานปกป้อง แสดงถึงความรักของแม่ปลาที่มีต่อลูก ด้วยการปกป้องดูแลลูกน้อย แสดงออกถึงพลัง ความคุดัน จริงจังและเข้มแข็ง ผลงานชิ้นนี้ใช้ปลาเป็นสัญลักษณ์แทนตัวตน โดยบอกเล่าเรื่องราว ผ่านสัญลักษณ์ต่างๆในรูปแบบของผู้ล่า เช่น ผีเสื้อ และแมลงเรื่องราวของห่วงโซ่อาหาร ที่มีทั้งผู้ล่าและผู้ที่ถูกล่า ผ่านรูปทรงของปลาทอง ด้วยสีสันที่ชัดเจน แสดงออกถึงพลังความรัก ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจในสร้างสรรค์ผลงานชิ้นนี้

ภาพที่ 54 ผลงานชิ้นที่ 4 ปกป้อง

วิเคราะห์ผลงาน

ผลงานชิ้นที่สี่ปกป้อง สร้างสรรค์โดยการใช้แผ่นหนังหลากสี ตัดเป็นแผ่นปะติด จัดวางตำแหน่งของสีสันตามแบบร่าง เพื่อแสดงถึงความมีมิติ สีสันของตัวปลาทำให้รู้สึกถึงความคุดันที่ผสมผสานกับความงดงามตื่นตาตื่นใจ เนื้อหาภายในตัวปลาจัดวางรูปแบบของภาพสัตว์ต่างๆ เช่น แมลงนกก่า ตัวแทนของผู้ล่า และผีเสื้อและแมลงต่างๆที่เป็นตัวแทนของเหยื่อ รูปทรงของตัวปลาเน้นสีสันให้ที่ชัดเจน ทั้งแสงเงา หรือแม้กระทั่งเงาสะท้อน ได้ตัดทอนบางส่วนของรูปทรงตัวปลาให้ภาพดูมีเสน่ห์ และลดความน่าเบื่อมีความสวยงามอยู่ในตัว สีที่มีความหลากหลายมากขึ้น เลือกลงสีโทนสีคู่ตรงข้าม เพื่อให้เกิดมิติและสีสันที่น่าสนใจระหว่างตัวปลาที่เป็นจุดเด่นของผลงานกับภาพพื้นหลัง จากนั้นได้แก้ไขและพัฒนาโดยการใช้สีอะคริลิกปิดให้เกิดน้ำหนัก แสงและเงาในส่วนของพื้นหลังนั้นได้มีการปะติดและเพิ่มแผ่นหนัง โดยจัดวางและแบ่งสัดส่วนระหว่างแผ่นหนังกับไม้อัดอย่างลงตัว เพื่อแก้ปัญหาพื้นที่ของพื้นหลังที่โล่งเกินไป และองค์ประกอบที่ไม่น่าสนใจ และได้ทดลองแก้ไขในรายละเอียดของภาพพื้นหลัง จัดวางองค์ประกอบให้เหมาะสม และได้เพิ่มสีสันของปากการวมถึงได้นำสีสะท้อนแสงมาใช้เพื่อเพิ่มความคมชัดให้กับงาน ถือว่าเป็นการพัฒนาต่อยอดให้ชิ้นงานมีเสน่ห์น่าสนใจ และน่าจะมีการพัฒนาเพิ่มเติม ในเรื่องของการจัดวางการใช้คู่สี การใช้เทคนิคต่างๆ เพื่อความสมบูรณ์ของชิ้นงาน และ เพื่อพัฒนาต่อยอดในชิ้นงานต่อไป

ผลงานชิ้นที่ 5 ผลงานชื่อ ผ่านพ้น

แนวความคิดและการนำเสนอเรื่องราว

- ได้รับแรงบันดาลใจจากธรรมชาติของปลาแซลมอน เรื่องราวของปลาแซลมอนสีแดงตัวใหญ่ กับการใช้ชีวิต และการเดินทางที่ยาวนาน แทนสัญลักษณ์ของการผ่านพ้นประสบการณ์ และสิ่งต่างๆ
- รูปทรงตัวปลาที่เป็นเส้นโค้ง สีสันที่สดใส งดงาม แสดงถึงความเจิดจ้า และเต็มไปด้วยประสบการณ์ความรู้
- เรื่องราวและเนื้อหาภายในตัวปลา ได้มีการสอดแทรกสัญลักษณ์ แมลง และสัตว์ต่างๆ แสดงถึงห่วงโซ่อาหารในธรรมชาติ
- แผ่นหนังชิ้นเล็กๆ ที่มีสีสันต่างกัน ไปแสดงออกถึงตัวตน ชีวิต และความเคลื่อนไหว

ผลงานผ่านพ้น นำเสนอถึงความงดงาม โดดเด่น ด้วยรูปร่างเส้นโค้งและสีผิว โดยได้รับแรงบันดาลใจจากปลาแซลมอน ที่ว่ายน้ำผ่านโลก ผ่านสิ่งต่างๆหลากหลาย เก็บเกี่ยวประสบการณ์ จนถึงช่วงเวลาสุดท้ายของชีวิต เปรียบได้กับประสบการณ์ที่มีคุณค่า แสดงออกถึงประสบการณ์จากการเดินทาง แสดงออกผ่านรูปทรงของปลาที่ให้ความรู้สึกถึงพลัง ความแน่วแน่นมั่นคง สีเส้นและรูปลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา เต็มไปด้วยประสบการณ์ของชีวิต จึงเกิดเป็นความงาม และคุณค่าที่โดดเด่น และเรื่องราวที่สอดแทรกอยู่ในตัวปลา บนวัสดุแผ่นหนังที่มีสีสันต่างๆ แทนสัญลักษณ์ตัวตน ซึ่งทำให้เกิดความน่าสนใจในผลงาน

ภาพที่ 55 ผลงานชิ้นที่ 5 ผ่านพ้น

วิเคราะห์ผลงาน

ผลงานชิ้นที่ห้า ผ่านพื้น สร้างสรรค์โดยการใช้แผ่นหนังหลากสี ตัดเป็นแผ่นปะติด จัดวางตำแหน่งขององค์ประกอบและสีเส้นตามแบบร่าง จากประสบการณ์การทำงาน ที่พัฒนามาจากผลงานชิ้นก่อน ได้คัดเลือกสีที่มีความหลากหลายมากขึ้นแสดงถึงความมีมิติ รวมถึงเลือกคู่สีที่สอดคล้องไปกับงาน รวมถึงสีคู่ตรงข้ามทำให้งานมีความเป็นเอกภาพ เด่นชัด และกลมกลืน สีเส้นของตัวปลาทำให้รู้สึกถึงความดูคั่นมีพลัง ซึ่งผสมผสานกับความงดงามได้ลงตัว เนื้อหาภายในตัวปลาจัดวางรูปแบบของภาพสัตว์ และแมลงต่างๆ เช่นแมลงนกก่า ตัวแทนของผู้ล่า รูปทรงของตัวปลาที่เป็นเส้นโค้งเน้นสีเส้นให้ที่ชัดเจน ทั้งแสงเงา รวมถึงคลื่นน้ำที่เป็นภาพพื้นหลัง ที่สามารถช่วยให้ตัวปลาเด่นชัดขึ้นมาได้ ทำให้ภาพดูมีเสน่ห์ และลดความน่าเบื่อด้วยลักษณะของชิ้นงานที่เป็นทรงกลม จากนั้นได้พัฒนาต่อยอดโดยการใช้สีอะคริลิกปิดให้เกิดน้ำหนัก แสงและเงาในส่วนของพื้นหลัง มีการปะติดและเพิ่มแผ่นหนัง โดยจัดวางและแบ่งสัดส่วนอย่างลงตัว เพื่อแก้ปัญหาพื้นที่ของพื้นหลังที่โล่งเกินไป และองค์ประกอบที่ไม่น่าสนใจ และได้เพิ่มสีเส้นของปากการวมถึงได้นำสีทองมาใช้ โดยใช้เทคนิคใหม่ในลักษณะของคลื่นน้ำ และการตัดขอบ เพื่อเพิ่มความคมชัดให้กับงาน และจับตัวปลาให้เด่นชัด ถือว่าเป็นการพัฒนาต่อยอดให้ชิ้นงานมีเสน่ห์ เพิ่มความสมบูรณ์ให้กับชิ้นงาน

บทที่ 5

สรุปผล

สรุปผลการดำเนินงาน

การทำวิทยานิพนธ์ ผลงานจิตรกรรมสื่อผสมชุดปลา : สัญลักษณ์แห่งตัวตน และการเดินทาง เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในเรื่องของการแสดงออกถึงตัวตน และการเดินทางในเชิงปรัชญาตาม แนวความคิดความรู้สึก และจินตนาการของข้าพเจ้าเอง โดยใช้ปลาเป็นสัญลักษณ์ตัวแทน ในรูปแบบ ของการสร้างสรรคผลงานจิตรกรรมสื่อผสม เนื้อหาที่ได้ตรงกับแนวความคิด การแสดงออกถึง ความรู้สึกความรัก ความทุกข์สุข ประสบการณ์ที่ผ่านพ้น ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน 5 ชิ้น ในรูปแบบของผลงานจิตรกรรมสื่อผสม ประกอบไปด้วยผลงาน ผิวเผือก เผลิงูหน้า พละกำลัง ปกป้อง และผ่านพ้น ซึ่งข้าพเจ้าได้นำวัสดุแผ่นหนังต่างๆ มาเป็นจุดเด่นในการสร้างสรรค์ผลงานโดยผ่าน กระบวนการความคิด คัดเลือกสีเส้นและลวดลาย เพื่อให้สอดคล้องกับผลงาน ซึ่งสามารถสื่อถึงอารมณ์ ความรู้สึกได้เป็นอย่างดี รวมถึงการใช้ปากกาชนิดและสีเส้นที่แตกต่างกัน เขียน วาดเรื่องราวผสมผสาน ลงไปบนชิ้นงาน เพื่อเพิ่มเติมรายละเอียด เป็นการสร้างสรรค์ผลงานสื่อผสมที่มีรูปแบบและ ลักษณะเฉพาะ ที่มีสีเส้นที่สวยงาม มีความเป็นธรรมชาติ และมีลักษณะ โดดเด่นสอดคล้องกัน ซึ่งข้าพเจ้า เองนั้นได้รับประโยชน์จากการศึกษา ค้นคว้า วิจัยตามที่คาดไว้ ซึ่งได้เกิดการพัฒนา แก่ใจ ทดลองและ เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ถือว่าเป็นประสบการณ์ องค์ความรู้ และได้เกิดความชัดเจนในทิศทางของการ สร้างสรรคผลงานเพื่อพัฒนาต่อไปในอนาคต

อภิปรายผล

ผลการดำเนินงานค่อนข้างสมบูรณ์ จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปลา ซึ่งทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ในธรรมชาติ สรีระ รูปร่างของปลา รวมถึงเรียนรู้และเข้าใจในเนื้อหา ข้อมูลความเชื่อในศาสนา หรือตำนานเรื่องราวของแต่ละเชื้อชาติ การใช้ปลาเป็นสัญลักษณ์ ตัวแทนต่างๆ เช่น ปลานะมัส และปลาคราฟในความเชื่อของชาวญี่ปุ่น ปลาในศาสนาคริสต์เป็นต้น ได้ศึกษาข้อมูล ความเป็นมา และรูปแบบของงานจิตรกรรม ศิลปะสื่อผสม รวมถึงศึกษาข้อมูลศิลปินที่สร้างสรรค์ผลงาน โดยใช้ปลาเป็นสัญลักษณ์ตัวแทน เช่น เอลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ และอุตะงะวะ คุนิ โยชิ ในรูปแบบของ การวางองค์ประกอบของภาพ หรือการใช้รูปร่างสรีระของปลาเป็นจุดเด่นของผลงาน โดยสอดคล้อง ตรงตามแนวความคิด ภูมิหลังของข้าพเจ้า และยังเป็นแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ต่อยอดผลงาน ซึ่งถือว่าเป็นศิลปินที่มีอิทธิพลในการทำงาน ผลงานทั้งหมด 5 ชิ้น มีการพัฒนาตั้งแต่ชิ้นแรกจนถึง

สิ้นสุดท้าย ในขั้นแรกด้วยการทำงานที่ยังไม่มีประสบการณ์มากนัก จึงเกิดปัญหาในการทำงานบ้างในบางครั้ง ทั้งเรื่องของการเลือกที่จะใช้ หรือเลือกที่จะตัดสิ่งที่ไม่สำคัญออกไป การเลือกวัสดุอุปกรณ์ การเลือกใช้คู่มือในการทำงาน การปรับเปลี่ยนและเรียบเรียงความคิดให้เป็นขั้นตอนวางแผนการทำงาน บริหารเวลาให้เหมาะสม เพื่อพัฒนาผลงานและต่อยอด จนเกิดเป็นองค์ความรู้ ประสบการณ์ที่ล้ำค่า เป็นที่น่าพอใจ

ข้อเสนอแนะ

ในการสร้างสรรค์ ผลงานจิตรกรรมสื่อผสมชุดปลา : สัญลักษณ์แห่งตัวตน และการเดินทาง ข้าพเจ้าได้เลือกเน้นเสนอมุมมองของแนวความคิด ความรู้สึก จินตนาการ และประสบการณ์ของการเดินทางของข้าพเจ้าเอง แสดงออกผ่านสัญลักษณ์แห่งตัวตน ผ่านรูปทรง และลักษณะท่วงท่าของปลา โดยสอดแทรกคติ ความเชื่อ บอกเล่าในเรื่องราวต่างๆ เพื่อเป็นคติสอนใจ เป็นการย้ำเตือนความคิดการอดทนฟันฝ่าอุปสรรคปัญหา เป็นกำลังใจในการใช้ชีวิต ในส่วนของการทำงานนั้น ข้าพเจ้าได้ออกแบบร่าง คัดเลือกประเภทของสี คุณภาพของสี และอุณหภูมิของภาพ รวมถึงต้นทอนลักษณะรูปร่างรูปทรง องค์ประกอบของภาพ รวมถึงพัฒนาในเรื่องของวัสดุแผ่นหนัง ทด ได้ลองแก้ไขปัญหาเรื่องวัสดุแผ่นหนังที่เตรียมไว้นั้นมีขนาด สี สัน และลวดลายที่ต่างกันไป จึงต้องคัดเลือกและออกแบบให้ สมบูรณ์ น่าสนใจและตรงตามแนวความคิดมากที่สุด โดยคำนึงถึงความสอดคล้อง กับความคิดเนื้อเรื่อง ในแต่ละชิ้นงาน ด้วยการทดลองปรับขนาดให้พอดีกับชิ้นงาน โดยเฉพาะการประดิษฐ์ ได้มีการทดลอง กาวชนิดต่างๆ เพื่อทดสอบความแข็งแรงในการรักษาอายุและคุณภาพของชิ้นงานให้ยาวนานที่สุด เสริมความแข็งแรงให้ตัวโครงสร้างของเฟรมไม้อัด ทดลองใช้น้ำยาเคลือบเงาชนิดต่างๆ เพื่อยึดอายุของสี และหมึกปากกา รวมถึงการจัดเตรียมสถานที่ให้เหมาะสมกับการจัดแสดงผลงาน เพื่อให้ชิ้นงานแต่ละ ชิ้นมีความสวยงาม ความคิดสร้างสรรค์ หลากหลาย และลงตัว ผ่านกระบวนการศึกษาอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง โดยมีอาจารย์ผู้ควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหา ปรับปรุง ขอบกพร่องในแต่ละขั้นตอน จนกระทั่งประสบความสำเร็จในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ผลงานจิตรกรรมสื่อผสมชุดปลา : สัญลักษณ์แห่งตัวตน และการเดินทาง ซึ่งผลงานสร้างสรรค์ชุดนี้เป็นเพียงการค้นคว้า ศึกษาในช่วงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น ซึ่งการสร้างสรรค์นั้นจำเป็นต้องค้นคว้าและ ศึกษาเพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา เพื่อพัฒนารูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของข้าพเจ้าเอง และเพิ่มพูน ประสบการณ์ในการสร้างสรรค์งานศิลปะ รวมทั้งเป็นแนวทางให้กับบุคคลที่สนใจ ได้ศึกษา พัฒนา และ เป็นประโยชน์สืบต่อไป

บรรณานุกรม

- เกษม ก้อนทอง. (2549). *ศิลปะสื่อประสม*. กรุงเทพฯ: ศิลปาบรรณาการ.
- จุลภัตสร พนมวัน ณ อยุธยา. (ค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2559). *คู่มือการผสมผสานอย่างไรให้เข้าใจง่าย*. PDF. เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์. *วิกิพีเดีย*. เข้าถึงได้จาก http://th.m.wikipedia.org/wiki/โฉลิมชัย_โฉลิมพิพัฒน์.
- ชวลิต วิทยานนท์. (2547). *คร.ปลาน้ำจืดไทย*. กรุงเทพฯ: ทปท.
- ต่อจรัส พงษ์สวัสดิ์. (2556). *kodomo no hi*. เข้าถึงได้จาก http://www.jeducation.com/THAI/sign/16_kodamonohi/kodomo.htm
- นิยะดา เหล่าสุนทร. (2540). *คัมภีร์นารายณ์ 20 ปางกับคนไทย*. กรุงเทพฯ: แม่คำผาง.
- ปลาคุยกัยกับแผ่นดินไหว. (2555). *ความเชื่อหรือความจริง*. เข้าถึงได้จาก <http://www.jcampus.com/article/view.php?id=1009>.
- มหาสุตโสมชาดก01. (2554). เข้าถึงได้จาก <http://www.dharma-gateway.com/buddha/chadok-14-22/chadok-210105.htm>.
- ยุวลักษณ์ ลิขิต, ธนวัฒน์ มุระเชะ. (2557). *ส่องวิถีพิธีญี่ปุ่น*. กรุงเทพฯ: ภาษาและวัฒนธรรมสมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี(ไทย-ญี่ปุ่น).
- โรจน์รวี ชัยรัตน์. (2544). *ชีวะวิทยาทั่วไป*. เข้าถึงได้จาก <http://www.ipecp.ac.th/ipecp/cgi-bin/BP1/Program/chapter2/p6.html>.
- สกนธ์ ภู่งามดี. (2545). *จิตรกรรมสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วาดศิลป์.
- หนังสือโทบิต. พระคัมภีร์ ฉบับแปล บทที่ 6 ข้อที่ 2-4 คริสต์ธรรมคัมภีร์:ภาคพันธสัญญาใหม่. โยนาห์ บทที่ 2 ข้อที่ 1-2, แมทธิว บทที่ 14 ข้อที่ 18-21, ข้อที่ 34-38, ลูกา บทที่ 24 ข้อที่ 42-43.
- อุตะงะวะ คุนิโยชิ. *วิกิพีเดีย*. เข้าถึงได้จาก https://th.m.wikipedia.org/wiki/อุตะงะวะ_คุนิโยชิ.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ผลงานสร้างสรรค์

ผลงานชิ้นที่ 1 ฝิวเฟือก

ผลงานชิ้นที่ 2 เเพชญ์หน้า

ผลงานชิ้นที่ 3 พละกำลัง

ผลงานชิ้นที่ 4 ปกป้อง

ผลงานชิ้นที่ 5 ผ่านพ้น

ภาคผนวก ข

ภาพประกอบการติดตั้งผลงาน และการตรวจประเมินผลงาน

ภาพคณะกรรมการพิจารณาสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์

ภาพการตรวจประเมินผลงานของคณะกรรมการ

ภาพการตรวจประเมินผลงานของคณะกรรมการ

